

Буковинський Вісник

державної служби та
місцевого самоврядування

Офіційна хроніка

Державне управління

Місьцеве самоврядування

Наукова думка

Перепідготовка та
підвищення кваліфікації

Статистика, факти, події

№2/2017

Засновник
Чернівецький регіональний центр
перепідготовки та підвищення кваліфікації
працівників органів державної влади,
органів місцевого самоврядування,
державних підприємств,
установ та організацій
Свідоцтво про реєстрацію
ЧЦ № 302 від 25.10.2005

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

голова: ЯРМИСТИЙ М. В., директор Чернівецького регіонального центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій, кандидат наук з державного управління;

заступник голови: ГАКМАН С.М., заступник директора-начальник науково-дослідного відділу Чернівецького регіонального центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій, кандидат історичних наук;

відповідальний секретар: ХАЛАВКА Л.В., начальник редакційно-видавничого відділу Чернівецького регіонального центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій;

члени редакційної колегії:

БУРКУТ І.Г., доцент кафедри політології та державного управління Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича, кандидат історичних наук;
КРУГЛАШОВ А. М., професор, доктор політичних наук, завідувач кафедри політології та державного управління Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича;

ЛЄНЬКОВ М.І., заступник начальника Міжрегіонального управління НАДС у Чернівецькій, Івано-Франківській та Тернопільській областях;

МАКСИМЕЦЬ Д.С., директор видавництва «БукРек», заслужений журналіст України

СКАБ М. С., професор філологічного факультету Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича;
СМОЛДИРЕВА Т.П., в.о. голови ОО НСЖУ, асистент кафедри журналістики філологічного факультету Чернівецького національного університету;

УНГУРЯНУ В. М., заступник начальника інформаційно-аналітичного відділу Чернівецької обласної ради;
ФІСАНОВ В.П., завідувач кафедри міжнародної інформації Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича, доктор історичних наук, професор;

ПАВЛЮК М.В. - перший заступник голови Чернівецької обласної державної адміністрації, кандидат політичних наук
ПАСКАР О.Є. - заступник Чернівецького міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

58001, Чернівці,
вул. Героїв Майдану, 5/52,
Тел/факс: (0372) 552903
E-mail: cppkcv@gmail.com

Редакція зберігає за собою право скорочувати й редагувати подані текстові оригінали. Журнал може друкувати матеріали, не поділяючи думки автора. Статті не рецензуються та не повертаються. За точність наведених даних відповідають автори. Передрук матеріалів – тільки з дозволу редакції.

Періодичність виходу журналу – 4 номери на рік

У номері:

Офіційна хроніка

Уряд проводить капітальний ремонт країни.....3

Державне управління та державна служба

Павло Петренко: Правова допомога і правовий захист є надзвичайно актуальним для всіх українських громадян.....6

Володимир Дьяченко: Соціальні питання – лідери серед звернень громадян.....10

Тетяна Лукашук: Деякі аспекти проведення атестації претендентів на посади державної служби щодо вільного володіння державною мовою.....13

Застосування дисциплінарних стягнень до державних службовців.....15

Міське самоврядування

Марія Довгань: Бібліотеки в умовах децентралізації.....20

Ольга Чепель: Про форми співробітництва територіальних громад.....24

Анатолій Сапогівський: До Клішковецької громади вже хочуть доєднуватися інші населені пункти.....26

Відбувся Регіональний форум місцевого самоврядування.....27

Мік Мюллей, Віталій Юрків: Програма DOBRE як інструмент для підтримки та економічного розвитку громад.....29

Олександр Ковальчук: Нові можливості для підтримки і фінансування місцевого та регіонального розвитку.....31

Наукова думка

Микола Ярмистий: Професійна компетентність службовців органів влади в системі публічного управління (концептуальний підхід).....34

Тарас Халавка: Закордонний досвід формування органів влади базового рівня (на прикладі польських гмін).....38

Історія ідей і концепцій державної влади та публічного управління в Україні: Степан Бандера.....42

Пропозиції Регіонального форуму місцевого самоврядування.....

Громадянське суспільство

Андрій Крупник: Як збудувати ефективну систему ОСНів. Досвід Одеси.....45

Іван Костяк: Є багато конструктивних пропозицій для розвитку міста.....46

Хто такі «Сусіди»?.....49

Перепідготовка та підвищення кваліфікації

Інформація про перепідготовку та підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування у III кварталі 2017 року.....53

УРЯД ПРОВОДИТЬ КАПІТАЛЬНИЙ РЕМОНТ КРАЇНИ

У липні Кабінет Міністрів України відвітував про результати роботи за перше півріччя і оприлюднив пріоритети на наступні шість місяців. Головна мета роботи уряду Володимира Гройсмана залишається незмінною – трансформувати економічні успіхи в підвищення якості життя українських громадян.

Підґрунтя для проведення масштабних соціальних реформ вже створене. Уперше уряд Володимира Гройсмана підготував:

- середньостроковий план дій, який містить конкретні пропозиції щодо реформування економіки та соціальної сфери,
- бюджетну декларацію, яка дозволить ефективно планувати капітальні державні видатки

Зусилля уряду підтримані міжнародною спільнотою: у липні цього року в Лондоні пройшла міжнародна конференція з підтримки започаткованих командою Володимира Гройсмана реформ.

Необхідний фінансовий ресурс для проведення масштабних соціальних реформ буде створений за рахунок відновлення економіки, поживлення підприємницької діяльності і збільшення бюджетних надходжень. В цьому році уряд закріпив і покращив минулорічні економічні досягнення. Зокрема, обсяг капітальних інвестицій у січні – березні зріс на 21,4% (до січня березня 2016р), за 5 місяців експорт зріс на 25,9% проти «мінус» 11,5% у аналогічному періоді минулого року. Як результат - у першому півріччі перевиконання бюджету склало 29 млрд. грн. проти дефіциту 35,7 млрд. грн у січні-червні 2016. Середня зарплата за перші п'ять місяців року збільшилася на 36,8% до 6494 грн.

Ціль уряду №1: Подальше економічне зростання

Уряд покращує умови ведення бізнесу

У минулому році Кабінет міністрів розпочав масштабну дерегуляційну реформу. У минулому році було скасовано більше 360 застарілих нормативних актів. Наприкінці травня цього року уряд зареєстрував у Верховній раді законопроект (№6480), який пропонує визнати недійсними всі нормативні акти, які ухвалювались ще за радянських часів. Зараз триває робота над створенням публічної автоматизованої бази перевірок, завдяки якій кожен зможе промоніторити перевірочну діяльність контролюючих органів.

Одне з найбільших досягнень – запуск з 1 квітня автоматичного відшкодування ПДВ. Це дозволить ліквідувати корупцію при поверненні цього податку з бюджету. Добросовісні підприємства отримали можливість повертати свої гроші без жодних затримок. Завдяки успішним крокам у боротьбі з корупцією, у тому числі на митниці, зростають бюджетні надходження. Надходження митних платежів до державного бюджету за I півріччя 2017 року склали 143,5 млрд. грн., що на 37,3% (або на 39 млрд. грн.) більше за аналогічний період минулого року.

Значно полегшують умови ведення бізнесу й інші урядові рішення. Зокрема, уніфіковано процедуру подання документів в електронній

формі до органу ліцензування, ухвалено рішення про відкриття публічного доступу до інформації про містобудівну документацію через новий веб-сервіс на сайті Мінрегіону.

Уряд створює нові стимули для залучення інвестицій

Уряд ініціює прозорий і чесний продаж державних підприємств. 4 липня Кабінет міністрів ухвалив законопроект «Про приватизацію державного майна», який формує сучасне правове середовище для залучення інвестицій. Головна мета закону – чесний і прозорий продаж державного майна, який стане інструментом залучення реальних інвесторів в Україну.

Уперше в історії була проведена інвентаризація держпідприємств. Тільки центральним органам виконавчої влади належить близько 3500 держпідприємств сумарною вартістю активів 1 704 млрд грн. Приміром, у Польщі таких підприємств в 10 разів менше. Після оцінки портфелів держкомпаній визначено, які з них мають залишитися в державній власності, які мають бути виставлені на продаж і т.д. Цей документ буде постійно оновлюватись.

Уряд підтримує стратегічні для економіки галузі

Кабінет міністрів впроваджує нову стратегію бюджетного планування: гроші йдуть за пріоритетними напрямками. Один з них – підтримка агропромислового комплексу. Сектор АПК (разом з переробкою) забезпечує 17% ВВП. Тому державні інвестиції в цей сектор є вкрай важливими для розвитку економіки в цілому. Зокрема, в цьому році на здешевлення кредитів в АПК буде направлено 300 млн грн., ще 550 млн підуть на часткову компенсацію закупівлі с/х техніки вітчизняного виробництва. Агросектор залишається перспективним і для інвесторів. Так, у січні-березні 2017 р. до 2016 р. капітальні інвестиції в сільське, лісове та рибне господарство зросли на 57,9 % (близько 10,9 млрд грн). Аграрний експорт за січень-

травень 2017 р. збільшився на 31,4 % (до \$7,5 млрд).

Уряд розпочав масштабне відновлення інфраструктури

Відновлення доріг – залишається в пріоритеті. Підтримані парламентом урядові зміни до бюджету-2017 передбачають збільшення фінансування дорожнього господарства на 3,25 млрд грн. Додаткове фінансування надходить від ДФС. Зокрема, завдяки перевиконанню плану в рамках митного експерименту за перше півріччя на дороги перераховано 7,4 млрд грн. Завдяки стабільному фінансуванню вже виконано ремонтно-будівельні роботи на 372 км доріг, ліквідовано 5960 тис. кв. м ямковості.

Україна активно відновлює аеропортову інфраструктуру. Зокрема, розширено географію польотів через місцеві аеропорти (Львів, Вінниця, Івано-Франківськ, Херсон). За п'ять місяців цього року обсяги пасажирських перевезень українських авіакомпаній зросли на 42,5 % (3471,1 тис. осіб).

Уряд буде енергонезалежну державу

Уряд ставить на меті амбіційне завдання – до 2020 р зробити нашу державу енергонезалежною. До нашої цілі - 2020 наближає нас робота ПАТ «Укргазвидобування», яке стабільно нарощує обсяги українського видобутку газу. Завдяки встановленню єдиної ціни на газ підприємство отримало додаткові кошти на ремонт і введення в експлуатацію нових свердловин, розвідувальне буріння, модернізацію інфраструктури. За I півріччя 2017 р. видобуто 9,7 млрд куб. м газу, що на 3,8% або 0,36 млрд куб. м більше, ніж за шість місяців 2016 р.

Одночасно уряд підтримує проекти, які дозволяють скоротити споживання енергоресурсів. Так, в цьому році на «теплі кредити» виділено 730 млн грн .

Ціль уряду №2: Ефективне урядування
Уряд реформує систему державного управління і розвиває електронне урядування
 Команда Володимира Гройсмана змінює

підходи до функціонування системи держслужби: викорінюється неефективність та корупція, оновлюється кадровий склад. Вже розпочато реформу 10 міністерств, триває реформа секретаріату КМУ підготовлено конкурс на залучення 1000 нових держслужбовців за прозорим конкурсом. Цю реформу підтримує європейська спільнота. ЄС виділив на підтримку реформи держуправління 90 млн.євро. Перший транш отримано в травні – 10 млн.євро.

Розширюється перелік адмінпослуг, які громадяни можуть отримати онлайн. Вже запроваджено:

- 6 електронних послуг у сфері реєстрації бізнесу - за 3 місяці відкрито понад 800 ФОП;
- призначення допомоги при народженні дитини (понад 1 тис родин вже отримали);
- введення об'єктів в експлуатацію (більше 20 об'єктів введено онлайн).

Уряд підтримує створення сильних місцевих громад

За підтримки команди Володимира Гройсмана триває процес децентралізації. На сьогодні вже утворено 413 об'єднаних територіальних громад (ОТГ). В ОТГ організовано роботу 39 центрів надання адмінпослуг. Зміцнюється фінансова незалежність місцевих громад: за 6 місяців цього року надходження місцевих бюджетів зросли на 33,8% (або на 22 млрд грн.). На реалізацію проектів за рахунок Фонду регіонального розвитку буде спрямовано майже 3,4 млрд грн. за рахунок цих коштів в регіонах буде реалізовано 767 проектів. Зокрема, у Слов'янську реконструюють пологовий будинок (18 млн грн), в Чернігівській області буде придбано медичний лінійний прискорювач (40 млн грн), у Старому Самборі Львівської області буде реконструйовано хірургічне відділення місцевої лікарні (1,5 млн грн), у Закарпатській області збудують дитячий садочок (3,9 млн гривень).

Ціль уряду №3: Розвиток людського капіталу Уряд розпочав медичну реформу

З 1 квітня українці можуть отримати ліки від серцево-судинних захворювань, діабету II типу та бронхіальної астми безкоштовно або з невеликою доплатою. За три з половиною місяці роботи програми понад 1,5 мільйони людей нею скористалися – отримали життєво необхідні ліки. До участі в програмі долучились понад 6117 аптек – це кожна третя аптека в країні. З початку дії програми аптечним закладам відшкодовано з держбюджету понад 126 мільйонів гривень. Це лише 25% усіх коштів, виділених в цьому році на програму «Доступні ліки». Тобто уряд має можливість розширити її.

Уряд виділив 150 млн.грн. на закупівлю агіографічного обладнання для оснащення кардіологічних центрів (на умовах співфінансування з місцевими бюджетами). На даний час в Україні існує 44 кардіологічних центри. В нинішньому році з'явиться ще 13 в 11 областях. У грудні 2017 р планується відкриття першого пускового комплексу ОХМАТДИТУ.

Подані урядом законопроекти щодо медичної реформи ухвалені ВР в першому читанні. Вони передбачають зміну системи фінансування охорони здоров'я, впровадження принципу «гроші йдуть за пацієнтом», підвищення доступності та якості медичного обслуговування.

Уряд реформує систему соціальної політики

З 1 січня завдяки урядовій ініціативі мінімальна заробітна плата зросла вдвічі, підвищення зарплат торкнулося 3,5 млн людей. Збільшення «мінімалки» дало поштовх до суттєвого зростання зарплат.

Перед парламентськими канікулами Верховна рада підтримала урядовий законопроект, який розпочинає масштабну пенсійну реформу. Ця реформа почнеться з відновлення соціальної справедливості по відношенню до людей похилого віку. Вже з жовтня будуть підвищені пенсії для 9 млн пенсіонерів.

Уряд не залишає сам на сам сім'ї, які не можуть самотійно сплачувати комунальні рахунки. Нещодавно ухваленими змінами до

бюджету-2017 на субсидії додатково виділяється 14,1 млрд грн. Субсидіями вже підтримано 6,7 млн сімей, розпочато монетизацію невикористаних субсидій на оплату тепла.

Ціль уряду №4: Верховенство права і боротьба з корупцією

Уряд розширює доступ до правової допомоги.

В Україні вже відкрито 551 центр та бюро безоплатної правової допомоги. Їх послугами скористалось більше 600 тис осіб. За I півріччя до Єдиного контакт-центру звернулося 269 тис. осіб.

Уряд турбується про майбутнє дітей і молоді, яка потрапила в конфлікт із законом.

В цьому році було відкрито ще два центри (Київський та Одеський), де такі підлітки можуть отримати комплексну допомогу. Послугами подібних центрів скористались 458 підлітків. 98 % з них демонструють позитивні зміни в різних сферах життя

Уряд впроваджує ефективну систему боротьби з корупцією. Протягом січня-червня 2017 р на погодження до НАЗК надійшло 92 антикорупційні програми. Уряд забезпечив належне функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. До Реєстру подано 1 427 400 електронних документів.

Ціль уряду №5: Безпека і оборона

Уряд будує обороздатну державу.

У 2017 р. видатки на оборону перевищують 69 млрд грн (2,4% ВВП). Це на 10,9 млрд грн (19%) більше ніж у 2016 р. Зокрема, запропоновані урядом і ухвалені парламентом зміни до бюджету-2017 передбачають виділення на безпеку і оборону 9,1 млрд грн., які підуть в тому числі на закупівлю медикаментів і продуктів для армії, реабілітацію наших воїнів АТО і підтримку родин загиблих.

Уряд підвищує безпеку громадян.

Розпочаті реформи вже дають результат: на 16,5 % зменшилась кількість кримінальних порушень, на 20,5% (з 93199 до 112342) збільшилось загальне число розкритих злочинів.

Реформується система зовнішніх відносин і інформаційної політики.

Уряд забезпечив впровадження безвізу з Європою. Розпочато мовлення українського радіо на окуповані райони Донбасу. Вже ведеться будівництво вежі у Бахмутівці, досягнуто домовленостей щодо вежі в Покровську, посилено український сигнал в Авдіївці. Також введено в експлуатацію в с. Чонгар Херсонської обл телекомунікаційну вежу для організації українського мовлення на АРК. Збільшено присутність телеканалу «UA|TV», який є частиною Мультимедійної платформи іномовлення України, в інформаційному просторі Болгарії, Грузії, Польщі.

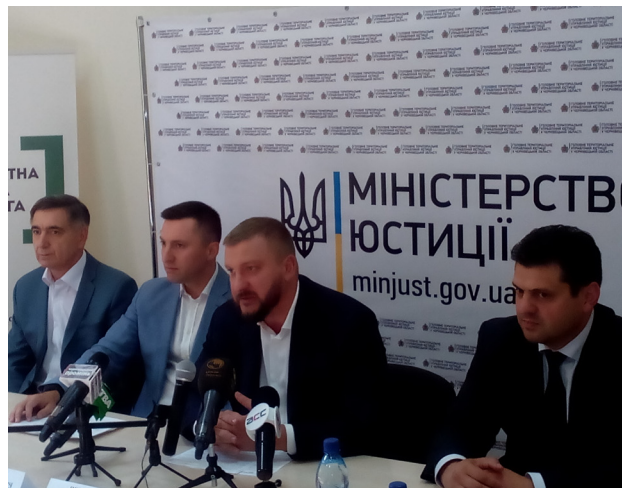
Звіт роботи Уряду за перше півріччя 2017 р в цифрах

ПАВЛО ПЕТРЕНКО,

Міністр юстиції України

ПРАВОВА ДОПОМОГА І ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ Є НАДЗВИЧАЙНО АКТУАЛЬНИМ ДЛЯ ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН

1 вересня у Чернівцях з робочим візитом перебував Міністр юстиції України Павло Петренко. В рамках візиту він відвідав call-центр системи безоплатної правової допомоги, де у режимі Skype-конференції надав правові консультації громадянам, а також взяв участь у засіданні оперативного штабу із забезпечення прав і свобод власників земель чи збіжжя у Чернівецькій області. Спілкуючись із журналістами, Павло Петренко розповів про пріоритетні напрями, над якими сьогодні працює Мін'юст. Зокрема, мова йшла про діяльність центрів надання безоплатної правової допомоги та хід інформаційної кампанії «Я маю право!», спрямованої на підвищення рівня правової культури громадян. Окрім того, Міністр юстиції України відповів на низку інших запитань, актуальних для Чернівецької області.

Одним із важливих питань на сьогодні, зазначив Павло Петренко, є робота антирейдерських штабів. Позитивом, за його словами, є те, що зараз на розгляді у міністерстві немає справ, пов'язаних з аграрним рейдерством в Чернівецькій області. Водночас, додав він, на засіданні, проведеному в обласній державній адміністрації, відбулася досить жвава дискусія з представниками фермерських господарств та аграрних компаній області щодо питань, пов'язаних із ринком землі та захистом прав громадян на землю. Міністерство юстиції, зауважив посадовець, буде продовжувати просвітницьку кампанію, і зараз по всій країні діють мобільні групи, які складаються з представників Міністерства юстиції України і системи безоплатної правової допомоги. Вони виїжджають у найвіддаленіші села, де ведуть прийом громадян і надають консультації селянам. За два тижні роботи фахівці відвідали понад 200 сіл і районних центрів. «Люди дійсно потребують такої допомоги, консультацій. Пи-

тання, які вони ставлять, пов'язані не тільки з оформленням права на землю, захистом від шахраїв і псевдопідприємців – вони дуже широкого спектру», – зазначив Павло Петренко. – «Ми розуміємо, що правова допомога і правовий захист є надзвичайно актуальним для всієї країни і для всіх українських громадян, і будемо продовжувати цю роботу. Проект «Я маю право» дійсно наповнюється реальним змістом».

Окремо Міністр юстиції зупинився на роботі центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, які дають можливість громадянам безкоштовно отримати юридичну консультацію (за телефоном чи безпосередньо) та послуги адвоката. Серед питань, з якими найчастіше звертаються до центрів – виплата аліментів.

Сьогодні, поінформував Павло Петренко, по всій країні більше двох мільйонів виконавчих проваджень – по несплаті аліментів: «Понад п'ятсот тисяч дітей є заручниками такої

неприпустимої, нахабної поведінки батьків-чоловіків. Це ті діти, які не отримують аліменти понад шість місяців». Саме тому, підкреслив міністр, цю категорію справ визначили як пріоритетну, і зараз в кожному обласному управлінні юстиції діє спеціальна група, яка моніторить виконання таких проваджень. Так, за сім місяців поточного року понад півтора мільярди гривень були виплачені дітям, яких покинули батьки. Непростою залишається і ситуація по Чернівецькій області, де зі сплати аліментів є вісім тисяч виконавчих проваджень. За дев'ять місяців вдалося стягнути майже дев'ять млн грн. по шести тисячах виконавчих проваджень. Незважаючи на те, що ситуація із виплатою аліментів покращилася, вона є далеко не ідеальна.

З осені, зазначив посадовець, міністерство буде пропонувати парламенту зробити більш жорсткою відповідальність для тих осіб, які ухиляються від сплати аліментів. Зокрема, буде проведено велику інформаційну кампанію, в рамках якої будуть озвучені прізвища тих, хто не сплачує аліменти. Розглядається питання і про ненадання таким особам безвізу та позбавлення низки інших пільг.

Окрім того, Павло Петренко закликав людей, які мають потребу у вирішенні певних юридичних питань, звертатися в систему безоплатної правової допомоги. За минулий рік, зазначив він, таку допомогу отримали 700 тисяч людей.

Як зазначив начальник Головного територіального управління юстиції у Чернівецькій області В'ячеслав Хошуляк, і Міністерство юстиції України, і територіальне управління в Чернівецькій області намагаються робити все для того, щоб більша кількість громадян отримали належні правові послуги. Завдяки відповідному відбору і організаційній роботі в бюро правової допомоги працюють гарні фахівці, які відзначаються, насамперед, дуже хорошими людськими якостями, адже доволі часто їм доводиться працювати не лише юристами і адвокатами, а й виступати у ролі психологів. Звернень надходить дуже багато, особливо через колл-центр, тому робота є доволі складною.

Трапляються, звичайно, випадки, зауважив Павло Петренко, коли людям не вдається до-

помогти, адже далеко не всі питання, з якими звертаються, можуть бути вирішені в рамках якихось юридичних процедур. У цьому випадку доводиться максимально виконати функцію психолога, вислухати людину, пояснити, що ту чи іншу ситуацію неможливо врегульовувати в юридичній площині. «До кожної людини треба просто відноситися по-людському, а у нас це, на жаль, не було прийнято в державних органах, це такий радянський підхід. Із створенням системи безоплатної правової допомоги «з нуля», через нових людей, з іншими принципами філософії, ми намагаємося будувати тут дружню атмосферу», – підкреслив міністр. Окрім того, додав він, зараз ведеться робота над тим, щоб розробити систему об'єктивної оцінки. Людина зможе анонімно поставити оцінку тому чи іншому юристу або адвокату після отримання консультації, і на сайті системи безоплатної правової допомоги такий рейтинг народної оцінки буде у загальному доступі.

Серед питань, які цікавили журналістів – подальша доля Чернівецького слідчого ізолятора. За словами Павла Петренка, на сьогодні є 8 СІЗО, які включені у перший блок переміщення з центральної частини міста, серед них і Чернівецький слідчий ізолятор. Уже розпочато два перших проекти у містах Київ і Львів, там оголосили конкурс і запропонували інвесторам збудувати СІЗО за межами міст та отримати майданчик у центрі. По Львову ситуація успішна, невдовзі буде завершено конкурс і оголошено результати, наразі потенційні інвестори мають юридично підтвердити заявки, що вони готові провести це будівництво. У Києві, зазначив міністр, через окремих забудовників, які провели негативну інформаційну кампанію, процес зірвався, і потенційні інвестори, які розглядали можливість будівництва за містом Київ нового СІЗО, відмовилися брати участь у конкурсі. «Якщо буде запущений перший успішний кейс по Львову, це буде сигнал для інвесторів, що можна заходити з державою в партнерство і робити такі проекти, після цього ми виставимо на аукціон два наступних проекти – це Одеса, і, можливо, Чернівці. В наступному році є шанси, що ми їх запустимо», – додав Павло Петренко.

ВОЛОДИМИР ДЬЯЧЕНКО,

начальник відділу роботи зі зверненнями громадян та доступу до публічної інформації апарату Чернівецької обласної державної адміністрації

СОЦІАЛЬНІ ПИТАННЯ – ЛІДЕРИ СЕРЕД ЗВЕРНЕНЬ ГРОМАДЯН

«БВ»: З якими проблемами найчастіше звертаються громадяни?

В.Д.: За час моєї роботи у відділі – я працюю тут вже чотири роки – лідером серед звернень є соціальні питання: надання матеріальної допомоги, призначення будь-яких інших державних допомог, перерахунок пенсій тощо. Соціальні питання займають від 35 до 40% від усіх питань, з якими звертаються люди. Питання житлово-комунального господарства та охорони здоров'я конкурують між собою за друге місце. Також серед основних питань – дороги і земля.

«БВ»: Жителі якого району звертаються найбільше?

В.Д.: Найчастіше це Чернівці як найбільший населений пункт в області. У 2016 році на «гарячу» урядову лінію найбільше звернень надійшло від Сокирянського району з питань субсидій.

«БВ»: Які є форми звернень?

В.Д.: Звернення можуть бути усні, письмові та електронні. Усні можуть бути через «гарячу» лінію – будь-яку, не тільки урядову. Так, у нашому відділі є лінія, де ми надаємо консультації про порядок розгляду звернень. У багатьох структурних підрозділах обласної адміністрації є свої лінії, куди люди телефонують з конкретних питань. В кожній районній адміністрації так само є «гаряча» лінія, куди

людина може звертатися.

Звернення приймаються також під час особистого прийому громадян. У нас в обласній адміністрації особистий прийом громадян проводиться кожної середи. В першу середу місяця прийом проводить голова адміністрації, в другу – перший заступник голови, в третю середу – заступник голови – керівник апарату адміністрації, і в четверту середу – ще два заступника. На особисті прийоми ми завчасно реєструємо відповідно до Закону України «Про звернення громадян».

Письмові звернення громадянин може писати або безпосередньо до нас, або на будь-який орган.

Із останніми змінами ввели також електронні звернення. Якщо раніше звернення обов'язково мало бути підписане, то в електронному варіанті підпис не обов'язковий.

«БВ»: Чи не виникають складнощі у процесі впровадження електронних звернень і що є обов'язковим у зверненні?

В.Д.: З електронними зверненнями у нас немає проблем, на офіційному сайті вказані адреси електронної пошти обласної адміністрації (oda@leon.bucoda.cv.ua нашого відділу (zvernenniabuk@ukr.net), куди люди можуть направляти свої звернення.

Законодавством передбачені певні вимоги до звернень. Там має бути зазначено прізвище, ім'я, по батькові особи, яка звертається, адреса

та суть питання. Також варто вказати адресу, на яку потрібно дати відповідь.

Електронне врядування передбачає зведення всіх документів в електронну форму. Так, якщо раніше звернення на «гарячу» лінію ми роздруковували, відправляли на район в паперовому варіанті, то зараз ми приймаємо запит і направляємо електронний варіант до виконавців. Вони нам також повертають електронний варіант, це обов'язково має бути сканована копія із підписом, номером і датою. І ми цю копію кріпимо на «гарячу» лінію.

«БВ»: З яких причин громадянам може бути відмовлено у прийнятті звернень?

В.Д.: Громадянам ми відмовляємо у декількох випадках. Відповідно до ст. 8 Закону України «Про звернення громадян» розгляду та вирішенню не підлягає письмове звернення без зазначення місця проживання, не підписане автором, а також звернення, з якого неможливо встановити авторство. У такому випадку воно визнається анонімним і розгляду не підлягає. Не розглядаються повторні звернення від одного і того ж громадянина з одного і того ж питання до одного і того ж органу, і у випадку, якщо перше звернення було розглянуте по суті, та звернення осіб, визнаних судом недієздатними. Також звернення не розглядається, якщо минув термін на оскарження. Рішення про припинення розгляду скарг та звернень приймає керівник органу.

У нас ще від 2008 року відповідно до Указу Президента створено Комісію з питань розгляду звернень громадян, до складу якої входять керівники усіх структурних підрозділів. Комісія розглядає найбільш проблемні питання, які ми не могли вирішити під час попередніх розглядів. Буває таке, що Комісія приймає рішення про відмову у розгляді звернення у зв'язку із тим, що обласна адміністрація не має компетенції у вирішенні цього питання. В такому випадку ми надаємо громадянину вичерпні

роз'яснення і перенаправляємо його запит у органи відповідної компетенції.

«БВ»: Чи спостерігається певна тенденція щодо помилок у зверненнях?

В.Д.: Можуть бути не вказані адреса або прізвище. Як я уже зазначав, відповідно до закону ми такі звернення не розглядаємо, тому що вони вважаються анонімними, і ми потім просто не знаємо, кого інформувати. Люди або забувають, або свідомо не хочуть вказувати прізвище.

Загалом звернення пишеться в довільній формі. На граматичні помилки ми не маємо права звертати увагу. Якщо зрозуміло суть звернення, одразу створюємо картку, в якій вказуємо всі ці дані, суть питання, керівник пише резолюцію, ставить підпис, вказує терміни виконання, і тоді ми відправляємо це звернення виконавцеві.

«БВ»: Чи слідкує ваш відділ за перебігом розгляду цих звернень і чи якимось контролює цей процес? Чи може сам громадянин потім проконтролювати, щоб його звернення не було проігнороване?

В.Д.: Якщо люди приходять до нас, то ми завжди інформуємо, скільки розглядається звернення. Затримка може бути два-три дні, якщо відповідь на звернення підписана в останній контрольний день. Звернення розглядаються протягом 15 днів, якщо не потребують додаткового вивчення. Загальний термін – це 30 днів, якщо додаткове вивчення потрібне. Максимальний термін – 45 днів,

якщо з об'єктивних причин питання не встигають розглянути.

Депутатське звернення, незалежно від того, чи це депутат сільської, чи Верховної ради, розглядається протягом 10 днів і його розгляд може бути подовженим до 30 днів, якщо потрібно опрацювати великий обсяг інформації і питання потребує додаткового вивчення.

Контроль за зверненнями – це обов'язкова частина нашої роботи, яка визначена законодавчо. Відповідно до статті 25 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» місцеві адміністрації забезпечують розгляд звернень громадян та контролюють стан цієї роботи на відповідній території.

Всі звернення у нас посортовані за районами, датами, і коли підходить термін, за п'ять днів ми нагадуємо про це виконавцю.

«БВ»: У зв'язку з військово-політичною ситуацією в Україні чи мають певні пільги у розгляді звернень військовослужбовці та їх сім'ї?

В.Д.: Так, учасники бойових дій (АТО) мають пільги, і обласна державна адміністрація, зокрема Департамент соціального захисту населення ОДА, намагається максимально контролювати цей процес, але саме під час розгляду звернень пільг не має. Певні труднощі є з наданням учасникам АТО та їх сім'ям земельних ділянок. Здебільшого це компетенція органів місцевого самоврядування: сільських, селищних, міських рад. Саме вони на території населених пунктів приймають рішення про

надання земельних ділянок. Обласна державна адміністрація максимально сприяє цьому, але остаточне рішення приймає відповідний орган місцевого самоврядування.

«БВ»: З якими труднощами найчастіше зустрічається відділ у своїй роботі?

В.Д.: Коли запровадили субсидію на оплату комунальних послуг, було дуже багато одночасних звернень з початком опалювального сезону. Наприклад, за 2014 рік зареєстровано близько 2 тис. дзвінків від мешканців Чернівецької області на урядову «гарячу» лінію, у 2015 році – близько 6 тис. дзвінків, а у 2016 році – 11 тис. 937 звернень, з них 7 тис. 600 стосувалися питань призначення та виплати субсидій. Кількість працівників у нас не збільшилася, а обсяг роботи значно зріс. Разом з тим ми справляємось.

«БВ»: Зараз відбувається реформа державної служби та місцевого самоврядування. Чи не очікується якихось змін у формі роботи?

В.Д.: Серед останніх змін – запровадження електронних петицій, але вони стосуються органів місцевого самоврядування, тому ми не маємо практичного досвіду роботи з ними. Поки працюємо у звичному режимі. Можливо, зміни в організації роботи відбудуться вже після впровадження реформи децентралізації.

*Розмову вели: Тетяна Мороз, Олеся Мацьона
(студенти магістратури за спеціальністю
«Публічне управління та адміністрування», ЧНУ)*

ТЕТЯНА ЛУКАЩУК,

*головний спеціаліст
Міжрегіонального управління НАДС
у Чернівецькій, Івано-Франківській
та Тернопільській областях*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ ПРЕТЕНДЕНТІВ НА ПОСАДИ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЩОДО ВІЛЬНОГО ВОЛОДІННЯ ДЕРЖАВНОЮ МОВОЮ

До редакції «Буковинського вісника» нерідко звертаються із запитаннями щодо проведення атестації претендентів на посади державної служби щодо вільного володіння державною мовою. Ми зателефонували до Міжрегіонального управління НАДС у Чернівецькій, Івано-Франківській та Тернопільській областях з проханням щодо роз'яснення з цього питання.

Ось що розповіла редакції видання головний спеціаліст цього управління Тетяна Лукащук

Вже понад рік як стартував Закон України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 року №889-VIII, однією з новацій якого є подання кандидатом з метою участі у конкурсі на зайняття посад державної служби посвідчення атестації щодо вільного володіння державною мовою.

Зважаючи на численні запитання щодо цієї норми Закону, Національне агентство з питань державної служби (НАДС) роз'яснило, як претендент на держслужбу може безоплатно отримати посвідчення про вільне володіння українською мовою.

У відповідному листі від 18.05.2017 № 26-р/з зазначено, що згідно з пунктом 56 постанови Кабінету Міністрів України «Порядок атестації осіб, які претендують на вступ на державну службу, щодо вільного володіння державною мовою» від 26.04.2017 № 301 вільне володіння державною мовою підтверджує:

- документ державного зразка про загальну середню освіту (до 2000 року – з оцінкою «5» за українську мову; після 2000 року – з балом про підсумкову державну атестацію з

української мови не менше 10);

- диплом молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста), бакалавра, магістра (спеціаліста) з додатком з оцінкою «відмінно» за українську мову;

- диплом бакалавра, магістра (спеціаліста) за спеціальностями «українська мова та література»; «українська мова та література і іноземна мова»; «філологія».

Також підтвердити вивчення української мови можуть дисципліна «Ділова українська мова» та вивчення української мови за професійним спрямуванням.

Якщо кандидат на держслужбу має один із зазначених документів, за заявою про безоплатну видачу посвідчення і копії документа з додатком про відповідний рівень освіти він може звернутися до уповноваженого вищого навчального закладу. Аби уникнути подання недостовірної інформації, вищі навчальні заклади при прийнятті документів звіряють оригінали із копіями, про що роблять відповідні відмітки на копіях або у інший спосіб.

У випадку, коли кандидат не підпадає в жодну з перелічених категорій, він складає атестацію з метою визначення рівня вільного володіння державною мовою. Атестацію проводить уповноважений ВНЗ – вищий навчальний заклад, який відповідно до ліцензії здійснює підготовку здобувачів вищої освіти в галузі знань “Публічне управління та адміністрування”. Зокрема, у Чернівецькій області – Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича.

Із загальною процедурою проходження атестації щодо володіння українською мовою можна детально ознайомитися за посиланням <http://chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/atestacia>.

Загалом, з 1 травня 2017 року в Україні близько 10 тис. кандидатів на зайняття вакантних посад державної служби звернулося до атестаційних комісій уповноважених вищих навчальних закладів, серед них понад 4 тис. кандидатів склали атестаційний іспит з української мови і близько 6 тис. скористалися можливістю безкоштовного обміну на підставі підтверджуючих документів.

Атестація складається з таких етапів:

- приймання заяв від осіб, які претендують на те, що обійняти посаду держслужбовця після закінчення атестації;
- проходження письмової й усної частини атестації;
- визначення результатів атестації й інформування учасників атестації про них.

Атестаційні сесії проводять у разі потреби, але не рідше як один раз на місяць.

За результатами оцінки письмового й усного етапів атестаційна комісія ухвалює рішення про видання посвідчення про вільне володіння державною мовою кожного учасника атестації. Посвідчення діє безстроково і вручається учасникам, які успішно пройшли атестацію, та особам, зазначеним у пункті 56 Порядку атестації осіб, які претендують на вступ на державну службу, щодо вільного володіння державною мовою», затвердженого вищезазначеною постановою Кабінету

Міністрів України, відповідним уповноваженим навчальним закладом або надсилається рекомендованим листом з повідомленням про вручення за заявою таких учасників та осіб протягом 10 календарних днів з дати проходження атестації(подання заяви особами).

Контакти атестаційних комісій у Чернівецькій області:

Комісія № 1

Місце проведення атестації:

- м. Чернівці, вул. М. Коцюбинського, 2, корпус VI, кафедра історії та культури української мови (комісія № 1);

Голова атестаційної комісії

(0372) 58-48-00 Скаб Мар'ян Стефанович

електронна пошта ikum-dpt@chnu.edu.ua

Секретар атестаційної комісії тел.

(0372) 58-48-00 Артеменко Г. С.

електронна пошта ikum-dpt@chnu.edu.ua

Кафедра історії та культури української мови

тел. (0372) 58-48-00

пн.-пт. 10-00 – 13-00; 14-00 – 17-00

Комісія № 2

Місце проведення атестації:

- м. Чернівці, вул. М. Коцюбинського, 2, корпус VI, кафедра сучасної української мови (комісія № 2).

Голова атестаційної комісії: тел. (0372) 58-48-32 Кульбабська Олена Валентинівна

Електронна пошта ksum-dpt@chnu.edu.ua

Секретар атестаційної комісії: тел. (0372) 58-48-32 (Струк І. М.)

Електронна пошта ksum-dpt@chnu.edu.ua

Кафедра сучасної української мови

тел. (0372) 58-48-32

ЗАСТОСУВАННЯ ДИСЦИПЛІНАРНИХ СТЯГНЕНЬ ДО ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Частиною першою статті 64 Закону України «Про державну службу» передбачено, що до окремих несумлінних працівників застосовуються заходи дисциплінарного впливу.

Підставою для притягнення державного службовця до дисциплінарної відповідальності є вчинення ним дисциплінарного проступку. Йдеться, зокрема, про:

- порушення Присяги державного службовця;
- порушення правил етичної поведінки державних службовців;
- вияв неповаги до держави, державних символів України, Українського народу;
- дії, що шкодять авторитету державної служби;
- невиконання або неналежне виконання посадових обов'язків, актів органів державної влади, наказів (розпоряджень) та доручень керівників, прийнятих у межах їхніх повноважень;
- недотримання правил внутрішнього службового розпорядку;
- перевищення службових повноважень, якщо воно не містить складу злочину або адміністративного правопорушення;
- невиконання вимог щодо політичної неупередженості державного службовця;
- використання повноважень в особистих (приватних) інтересах або в неправомірних особистих інтересах інших осіб;
- подання під час вступу на державну службу недостовірної інформації про обставини, що перешкоджають реалізації права на державну службу, а також неподання необхідної інформації про такі обставини, що виникли під час проходження служби;
- неповідомлення керівнику державної служби про виникнення відносин прямої

підпорядкованості між державним службовцем та близькими особами у 15-денний строк з дня їх виникнення;

- прогул державного службовця (у тому числі відсутність на службі більше трьох годин протягом робочого дня) без поважних причин;

- поява державного службовця на службі в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння;

- прийняття державним службовцем необґрунтованого рішення, що спричинило порушення цілісності державного або комунального майна, незаконне їх використання або інше заподіяння шкоди державному чи комунальному майну, якщо такі дії не містять складу злочину або адміністративного правопорушення.

Згідно зі статтею 66 Закону «Про державну службу» до державних службовців застосовується один із таких видів дисциплінарного стягнення:

- зауваження;
- догана;
- попередження про неповну службу відповідність;
- звільнення з посади державної служби.

Зауваження, догана й попередження про невідповідність до службової роботи є дисциплінарними стягненнями особистого нематеріального характеру. Такі стягнення полягають у негативній оцінці й засудженні поведінки працівника (державного службовця). Такий моральний осуд покликаний примусити державного службовця в подальшому належним чином виконувати свої службові обов'язки. В окремих або тяжких випадках вище згадані дисциплінарні стягнення можуть

бути причиною для звільнення державного службовця або позбавлення його певних благ (премій, підвищень тощо).

Звільнення з посади державного службовця є винятковим видом дисциплінарного стягнення, що допускається у тих випадках, які визначені частиною п'ятою статті 66 Закону України «Про державну службу».

За недотримання державним службовцем правил внутрішнього службового розпорядку (пункт 6 частини другої статті 65 Закону) суб'єкт призначення або керівник державної служби може обмежитися зауваженням.

У випадку допущення державним службовцем дисциплінарних проступків, передбачених пунктами 4, 5 та 12 частини другої статті 65 Закону (дії, що шкодять авторитету державної служби; невиконання або неналежне виконання посадових обов'язків, актів органів державної влади, наказів (розпоряджень) та доручень керівників, прийнятих у межах їхніх повноважень; прогул державного службовця (у тому числі відсутність на службі більше трьох годин протягом робочого дня) без поважних причин), йому може бути оголошено догану.

За порушення правил етичної поведінки державних службовців, невиконання вимог щодо політичної неупередженості державного службовця, а також вчинення систематично (повторно протягом року) дисциплінарних проступків, передбачених пунктами 4 та 5 частини другої статті 65 цього Закону (дії, що шкодять авторитету державної служби; невиконання або неналежне виконання посадових обов'язків, актів органів державної влади, наказів (розпоряджень) та доручень керівників, прийнятих у межах їхніх повноважень суб'єкт призначення або керівник державної служби може попередити такого державного службовця про неповну службову відповідність.

Звільнення з посади державної служби є винятковим видом дисциплінарного стягнення і може бути застосоване лише у разі вчинення дисциплінарних проступків, передбачених пунктами 1, 3, 7, 9-11, 13, 14 частини другої статті 65 цього Закону. Зокрема, мова йде про порушення Присяги державного службовця, вияв непо-

ваги до держави, державних символів України, Українського народу; перевищення службових повноважень, якщо воно не містить складу злочину або адміністративного правопорушення; використання повноважень в особистих (приватних) інтересах або в неправомірних особистих інтересах інших осіб; подання під час вступу на державну службу недостовірної інформації про обставини, що перешкоджають реалізації права на державну службу, а також неподання необхідної інформації про такі обставини, що виникли під час проходження служби; неповідомлення керівнику державної служби про виникнення відносин прямої підпорядкованості між державним службовцем та близькими особами у 15-денний строк з дня їх виникнення; поява державного службовця на службі в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння; прийняття державним службовцем необґрунтованого рішення, що спричинило порушення цілісності державного або комунального майна, незаконне їх використання або інше заподіяння шкоди державному чи комунальному майну, якщо такі дії не містять складу злочину або адміністративного правопорушення. Окрім того, звільнення може бути застосоване також за вчинення систематично (повторно протягом року) дисциплінарного проступку, передбаченого пунктом 12 частини другої статті 65 цього Закону (прогул державного службовця (у тому числі відсутність на службі більше трьох годин протягом робочого дня) без поважних причин).

Відповідно до частини другої статті 69 Закону України «Про державну службу» для того, щоб оцінити ступень тяжкості дисциплінарного вчинку утворюється дисциплінарна комісія з розгляду тієї чи іншої справи. Склад дисциплінарної комісії у державному органі затверджується наказом керівника державної служби.

До складу дисциплінарної комісії у державному органі включаються в однаковій кількості:

- представники керівника державної служби, визначені ним одноосібно з числа державних службовців цього державного органу;
- представники виборного органу первинної профспілкової організації з числа державних службовців, а в разі не наявності профспілкової організації – представники державних службов-

ців, обрані на загальних зборах (засідань) державних службовців.

При цьому до складу дисциплінарної комісії повинна бути включена щонайменше одна особа, яка має юридичну освіту не нижче магістерського рівня та з досвідом роботи за фахом.

Варто також зазначити, що у разі неможливості створення в державному органі постійної дисциплінарної комісії, справи про дисциплінарні проступки, вчинені державними службовцями, розглядаються дисциплінарною комісією державного органу вищого рівня в порядку підпорядкування. У разі відсутності державного органу вищого рівня дисциплінарна комісія може утворюватися одноразово для конкретної справи за рішенням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби.

Водночас, можуть існувати обставини, які пом'якшують або обтяжують дисциплінарну відповідальність. Згідно з частиною першою статті 67 Закону України «Про державну службу» встановлено, що дисциплінарне стягнення має відповідати характеру і тяжкості вчиненого дисциплінарного проступку та ступеня вини державного службовця. Під час визначення виду дисциплінарного стягнення необхідно враховувати характер дисциплінарного проступку, обставини, за яких він був вчинений, настання тяжких наслідків, добровільне відшкодування заподіяної шкоди, попередню поведінку державного службовця та його ставлення до виконання посадових обов'язків.

Обставинами, які обтяжуватимуть відповідальність державного службовця, частиною четвертою статті 67 Закону України «Про державну службу» визначено:

1) вчинення дисциплінарного проступку у стані алкогольного сп'яніння або у стані, викликаному вживанням наркотичних або токсичних засобів;

2) вчинення дисциплінарного проступку повторно, до зняття в установленому порядку попереднього стягнення;

3) вчинення проступку умисно на ґрунті особистої неприязні до іншого державного

службовця, у тому числі керівника, чи помсти за дії чи рішення щодо нього;

4) вчинення проступку умисно з мотивів неповаги до держави і суспільства, прав і свобод людини, окремих соціальних груп;

5) настання тяжких наслідків або заподіяння збитків внаслідок вчинення дисциплінарного проступку.

Відповідно до частини другої статті 67 Закону України «Про державну службу» обставинами, що пом'якшують відповідальність державного службовця, є:

1) усвідомлення та визнання своєї провини у вчиненні дисциплінарного проступку;

2) попередня бездоганна поведінка та відсутність дисциплінарних стягнень;

3) високі показники виконання службових завдань, наявність заохочень та урядових відзнак, урядових і державних нагород;

4) вжиття заходів щодо попередження, відвернення або усунення настання тяжких наслідків, які настали або можуть настати в результаті вчинення дисциплінарного проступку, добровільне відшкодування заподіяної шкоди;

5) вчинення проступку під впливом погрози, примусу або через службову чи іншу залежність;

6) вчинення проступку внаслідок неправомірних дій керівника.

Згідно із частиною третьою статті 67 Закону України «Про державну службу» під час застосування дисциплінарного стягнення можуть враховуватися також інші, не зазначені вище обставини, які передбачені частиною другою статті 67 даного закону, що пом'якшують відповідальність державного службовця.

Слід зазначити, що відповідно до норм статті 75 Закону України «Про державну службу» перед накладенням дисциплінарного стягнення керівник державної установи, де працює винуватець, повинен отримати від державного службовця, який притягається до дисциплінарної відповідальності, письмове пояснення.

Пояснення державного службовця має відображати час, місце, обставини та причини вчинення ним дисциплінарного проступку,

його усвідомлення чи заперечення провини, а також інші питання, які мають значення у справі.

Відмову надати пояснення необхідно оформити відповідним документом і підтвердити свідченнями двох державних службовців. При цьому відмова надати пояснення не перешкоджає здійсненню дисциплінарного провадження та накладенню на державного службовця дисциплінарного стягнення.

З метою збору інформації про обставини, які стали підставою для порушення дисциплінарного провадження, для визначення дисциплінарною комісією ступеня вини, характеру і тяжкості цього дисциплінарного проступку Комісією, дисциплінарною комісією формується дисциплінарна справа.

Нормами частини 2 статті 71 Закону України «Про державну службу» встановлено, що дисциплінарна справа повинна містити:

- 1) дату і місце її формування;
- 2) підстави для відкриття дисциплінарного провадження;
- 3) характеристику державного службовця, складену його безпосереднім керівником, та інші відомості, що характеризують державного службовця;
- 4) відомості щодо наявності чи відсутності дисциплінарних стягнень;
- 5) інформаційну довідку з викладенням обставин щодо вчинення державним службовцем дисциплінарного проступку;
- 6) пояснення державного службовця щодо обставин, які стали підставою для порушення дисциплінарного провадження;
- 7) пояснення безпосереднього керівника державного службовця з приводу обставин, які стали підставою для порушення дисциплінарного провадження;
- 8) пояснення інших осіб, яким відомі обставини, які стали підставою для порушення дисциплінарного провадження;
- 9) належним чином завірені копії документів і матеріалів, що підтверджують та/або спростовують факт вчинення дисциплінарного проступку;
- 10) відомості про причини і умови, що

привели до вчинення проступку, вжиті або запропоновані заходи для їх усунення чи обставини, на підставі яких з державного службовця знімають звинувачення;

11) висновок за результатами службового розслідування (у разі його проведення);

12) висновок про наявність чи відсутність у діях державного службовця дисциплінарного проступку та підстав для його притягнення до дисциплінарної відповідальності;

13) опис матеріалів, які містяться в дисциплінарній справі.

За результатом розгляду дисциплінарної справи дисциплінарна комісія у державному органі має внести суб'єкту призначення пропозиції, подання, які мають виключно рекомендаційний характер.

Дисциплінарне стягнення до державного службовця застосовується не пізніше шести місяців з дня виявлення дисциплінарного проступку, без урахування часу тимчасової непрацездатності або перебування у відпустці, а також не застосовується, якщо минув один рік після його вчинення.

Згідно зі статтею 76 Закону України «Про державну службу» державний службовець має право на ознайомлення з усіма матеріалами дисциплінарної справи перед прийняттям рішення про накладення на нього дисциплінарного стягнення.

За результатами ознайомлення державний службовець має право вносити зауваження до висновку, клопотання про вжиття додаткових заходів для встановлення обставин, які мають значення для справи, надавати додаткові пояснення та додаткові документи і матеріали стосовно зазначених обставин, які долучаються до справи.

Державний службовець має право на оскарження застосованого до нього дисциплінарного стягнення. Крім того, державний службовець може користуватися правовою допомогою адвоката або іншого уповноваженого ним представника.

Варто зазначити, що дисциплінарне стягнення може бути накладено тільки у разі встановлення факту вчинення дисциплінарного

проступку та вини державного службовця. Вчинення державним службовцем діянь у стані крайньої потреби або необхідної об'єктивної виключають можливість застосування дисциплінарного стягнення. Відповідно до частини 3 статті 74 Закону України «Про державну службу» за кожне порушення службової дисципліни може накладатися лише одне дисциплінарне стягнення. Дисциплінарне стягнення не може бути застосовано під час відсутності державного службовця на службі у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, під час перебування його у відпустці або у відрядженні.

Рішення про накладення на державного службовця дисциплінарного стягнення чи закриття дисциплінарного провадження приймає суб'єкт призначення протягом 10 календарних днів з дня отримання пропозицій Комісії, подання дисциплінарної комісії у державному органі. Рішення необхідно оформити відповідним актом суб'єкта призначення (частина 1 статті 77 Закону України «Про державну службу»).

У рішенні, яке оформляється наказом (розпорядженням), повинно бути зазначено:

- найменування державного органу,
- дата прийняття рішення про накладення на державного службовця дисциплінарного стягнення,
- відомості про державного службовця,
- стислий виклад обставин справи, вид дисциплінарного проступку і його юридична кваліфікація,
- вид дисциплінарного стягнення, що застосовується (накладається).

Якщо під час розгляду дисциплінарної справи у діях державного службовця не виявлено дисциплінарного проступку, керівник призначення приймає рішення про закриття дисциплінарного провадження стосовно державного службовця, яке також оформляється наказом (розпорядженням).

Згідно з частиною шостою статті 77 Закону України «Про державну службу» належним чином завірена копія наказу (розпорядження) про накладення на нього дисциплінарного

стягнення чи закриття дисциплінарного провадження не пізніше наступного робочого дня після прийняття відповідного рішення видається державному службовцю під розписку. У разі відмови державного службовця від одержання копії наказу (розпорядження) про накладення на нього дисциплінарного стягнення чи закриття дисциплінарного провадження такий документ не пізніше як у триденний строк з дня прийняття рішення надсилається державному службовцеві за місцем його проживання рекомендованим листом з повідомленням про вручення.

Дисциплінарне покарання може бути знятим – це зазначається у частині першій статті 79 Закону України «Про державну службу»: якщо протягом року після накладення дисциплінарного стягнення до державного службовця не буде застосоване нове дисциплінарне стягнення, він вважається таким, що не мав дисциплінарного стягнення.

Якщо державний службовець не вчинив нового порушення цього Закону, інших нормативно-правових актів у сфері державної служби і виявив себе сумлінним службовцем, дисциплінарне стягнення стосовно нього може бути знято до закінчення року, протягом якого воно було накладено, але не раніше ніж через шість місяців з дня накладення дисциплінарного стягнення. Право на дострокове зняття дисциплінарного стягнення належить суб'єкту призначення, що його застосував.

Нормами частини 3 статті 79 Закону України «Про державну службу» встановлено, що протягом строку дії дисциплінарного стягнення, окрім зауваження, заходи заохочення до державного службовця застосовуватися не можуть.

Роз'яснення: <http://www.guds.gov.ua/sites/default/files/imce/1234/imgonline-com-ua-compressed-t45no0fl5au18q.jpg>

Посилання на закон: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19>

*Матеріал підготував Олег Яцишин
(студент магістратури за спеціальністю
«Публічне управління та адміністрування», ЧНУ)*

МАРІЯ ДОВГАНЬ,

заступник директора з питань наукової роботи Чернівецької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М.Івасюка

БІБЛІОТЕКИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

На сучасному етапі, коли відбувається об'єднання територіальних громад, одним з актуальних питань є функціонування та розвиток бібліотечних закладів області в нових умовах. Про те, якою має бути сучасна бібліотека і про виклики, з якими доводиться зустрічатися у процесі реформ, розповідає заступник директора з питань наукової роботи Чернівецької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М.Івасюка Марія Довгань.

М.Д.: Безумовно, що бібліотека сьогодні не може стояти осторонь тих процесів, які відбуваються навколо, тому ми активно вивчаємо питання діяльності бібліотечних закладів в умовах децентралізації. Так, на базі Сторожинецької та Хотинської центральних районних бібліотек на цю тему відбулися круглі столи, під час яких працівники бібліотек спільно з представниками об'єднаних територіальних громад та районної влади розглядали питання щодо співпраці та забезпечення мешканців ОТГ якісними бібліотечними послугами.

Окрім того, обласна наукова бібліотека провела вебінар, в якому взяли участь наші колеги із десяти областей. Мова йшла про одне з найбільш болючих питань – нормативно-правове забезпечення діяльності закладів культури і бібліотек зокрема. Це питання потрібно вивчати, адже сьогодні, на жаль, немає ніяких роз'яснень щодо діяльності бібліотечних закладів в умовах реформи місцевого самоврядування. Все, чим можна керуватися – це Методичні рекомендації з організації мережі публічних бібліотек в об'єднаних територіальних громадах, видані Національною бібліотекою України імені Ярослава Мудрого.

На базі обласної бібліотеки нещодавно відбувся круглий стіл «Перший рік роботи в

умовах децентралізації», в рамках якого ми обговорювали з представниками бібліотек інших областей деталі правового регулювання бібліотечної справи, обмінювалися досвідом. Багато практичних порад дала експерт з правових питань Офісу реформ у Чернівецькому відділенні Асоціації міст України Ольга Чепель. Такі заходи, веб-конференції ми будемо проводити і надалі – на всеукраїнському рівні, адже бібліотекарі у громадах повинні знати, як працювати і як себе захистити.

«БВ»: Яким, на Ваш погляд, має бути формат роботи бібліотек в ОТГ, адже на сьогодні стоїть питання про їх відокремлення?

М.Д.: Це питання, звичайно, потрібно ретельно вивчати, однак зараз, як показала практика, поки громади не стали «на ноги», недоцільно виводити бібліотеки з добре налагодженої центральної бібліотечної системи. Поясню, чому. По-перше, це комплектація літературою. Обласна бібліотека отримує книги за державною програмою «Українська книга», які ми роздаємо на всі райони, а райони – на села. Нам допомагає з книгами обласна програма підтримки книговидання, також ми співпрацюємо з видавництвами нашої області, з авторами. Бібліотекам, які не входять до ЦБС ми, на жаль, не можемо таким чином передавати книги, для цього потрібно укласти окрему

угоду з територіальною громадою.

По-друге, ці бібліотеки фізично не можуть опрацьовувати літературу, оскільки за браком коштів на їх базах поки не створено публічних бібліотек, де мають бути спеціальні відділи обробки і комплектування, методичної роботи тощо. Через це страждає загальна робота, тому що книгу потрібно опрацьовувати, внести в електронний каталог (а ми працюємо в автоматизованій бібліотечно-інформаційній системі ІРБІС). Окрім того, є постанова Кабінету Міністрів України, яка передбачає відмову від використання бібліотечно-бібліографічної класифікації (ББК) та перехід бібліотек на універсальну десяткову класифікацію (УДК) як міжнародну систему. Це дуже велика робота, адже потрібно переводити всі фонди. Сільські бібліотеки без районних зробити цього не зможуть.

По-третє – звітність. Вже три роки поспіль бібліотеки всієї України працюють в системі ЕС-МаР (Електронна система моніторингу базової мережі публічних бібліотек України), куди вносять всі необхідні для звітності дані: про фонди, матеріально-технічну базу, користувачів, заходи тощо. Працівники сільських бібліотек заповнюють перший рівень, надсилають дані районній бібліотеці, та, у свою чергу – обласній, яка вже формує остаточний звіт і відправляє його в Національну бібліотеку імені Ярослава Мудрого.

Перебуваючи в централізованій системі, бібліотеки також мають змогу користуватися єдиним фондом ЦБС. Якщо в сільській бібліотеці немає певної книги, її можна замовити в районній чи обласній.

Ще один важливий момент – це методичне забезпечення, підвищення фахового рівня бібліотечних працівників. Яку документацію потрібно готувати, які є стандарти бібліотечної роботи, нововведення – це все ми розповідаємо на семінарах, на тренінгах. Окрім того, організуємо навчальні поїздки для обміну досвідом. Це все робиться для того, щоб бібліотеки могли сьогодні вийти на новий рівень, знайти свого читача.

Сьогодні маємо негативний приклад Великокучурівської об'єднаної територіальної громади. За минулий рік вони не закупили жодної книги, лише передплатили періодику.

У громаду входить чотири села, у трьох з них бібліотекарів було переведено на півставки. Як результат – проблеми із плануванням, звітністю. Можливо, з часом громада зможе забезпечити бібліотеку, але сьогодні, як ми бачимо, ні.

Ми розуміємо, що потрібно зробити і дороги, і навчальні заклади, але забрати бібліотеки, забрати ту інформацію, яка потрібна населенню – не можна. Не забуваймо, що в селах є багато людей похилого віку, до яких бібліотекар приходять і приносять книги, журнали. Якщо забрати в людей ще це, то вважайте, що село мертво. Сьогодні закрити, а завтра створювати хати-читальні?

Один із кращих досвідів діяльності бібліотеки в умовах ОТГ – це Сторожинецька центральна районна бібліотека, яка уклала угоду про співробітництво територіальної громади зі Сторожинецькою міською радою. ОТГ перерахувала кошти міському відділу культури за послуги, які надає ЦРБ бібліотекам громади: комплектування, обробка літератури, надання методичної, практичної допомоги. Тому на сучасному етапі потрібно або залишити бібліотеки громад у централізованій бібліотечній системі або скласти відповідні угоди про співпрацю територіальних громад з центральними районними бібліотеками. Звичайно, певною мірою спрацьовує і людський фактор у бажанні відокремитися: «Тепер нікому не будемо підкорятися», але варто, все ж таки, пам'ятати про той обсяг роботи, який потрібно виконувати.

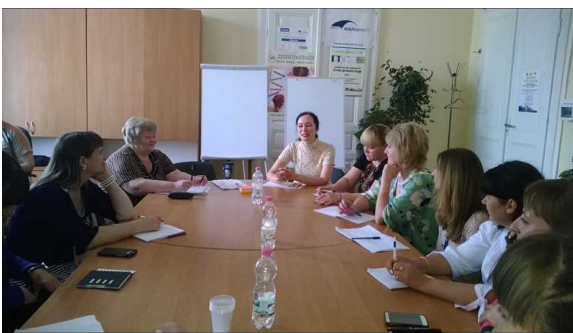
«БВ»: Які вони – нові стандарти роботи?

М.Д.: Сьогодні ми говоримо про те, що бібліотеки мають бути центрами громади населі, культурно-просвітніми та інформаційними центрами, місцем для спілкування і проведення дозвілля. Для цього ми проводимо моніторинг, вивчаємо, що потрібно громаді на сучасному етапі, які послуги повинна надавати сучасна бібліотека. Протягом 2012-2013 рр, ми провели громадські обговорення «Бібліотека і громада: створюємо майбутнє», які пройшли на базі сільських бібліотек в усіх районах області. Ставилось питання, якою бачить громада сучасну бібліотеку.

У 2016 році ми перші провели ярмарку бібліотечних послуг «Це цікаво місцевій громаді». Всі райони презентували послуги, які вони надають. Для прикладу, «Мобільна бібліотека» Сторожинецької ЦРБ: вони мають бібліобус, беруть літературу, є спеціальні стоянки, куди вони їдуть, обмінюють книги, видають читачам нову літературу. Минулий рік був оголошений роком англійської мови, тому багато бібліотек запровадили курси вивчення іноземної мови, залучають волонтерів, вчителів. На базах бібліотек області діє 374 клуби за інтересами.

Практично скрізь є доступ до інтернету, тому бібліотеки, особливо в селі, можуть допомагати з пошуком потрібної інформації. Зараз багато установ для зручності запровадили електронні послуги, скайп-консультування тощо, тому людям сьогодні не обов'язково їхати, наприклад, у відділення Пенсійного фонду чи управління соціального захисту, щоб отримати відповідь на своє запитання, а з'ясувати все в онлайн-режимі. Реєстрація на ЗНО, запис до лікаря, юридична консультація, доступ до нормативних документів і багато інших послуг – все це можна отримати у сучасній бібліотеці. Власне, зазначу, що комп'ютеризація сільських бібліотек проходить сьогодні більш жваво, влада розуміє, що заклади не можуть працювати в

сьогоднішніх умовах без доступу до інтернету.

Бібліотеки – це перші помічники для голів об'єднаних територіальних громад, вони можуть підказати, де знайти інформацію, допомогти в організації і проведенні заходів. Ми завжди наголошуємо нашим працівникам, що бібліотека не повинна стояти осторонь від громади, вона має активно працювати з населенням, знати його потреби, а крім того, повинна вміти себе захищати.

Завдяки програмі «Бібліоміст» у нас було проведено низку тренінгів на різні теми: адвокаційні кампанії, інтелектуальна власність, веб-технології, нові інформаційні послуги, менеджмент та маркетинг в бібліотеці. Все це потрібно, тому що інакше ми не можемо жити, нам треба рухатися в ногу з часом. Це вже зовсім інша бібліотека і вже не той бібліотекар, який просто забрав-видав читачеві книгу.

Всі ці питання ми вивчаємо, раз у п'ять років здійснюємо експертно-діагностичне обстеження кожного району, де вивчаємо, як працюють бібліотеки, як у них поповнилися фонди, які нові заходи було проведено, які проекти впровадили в практику, як отримують методичну допомогу, як здійснюється співпраця з владою та громадою. Цього року ми проводили його в Кіцманському районі. Надаємо рекомендації та пропозиції. Дуже часто проводимо соціологічне дослідження, у рік їх не менше п'яти: одне обласне і близько чотирьох всеукраїнських, узагальнюємо досвід бібліотек області.

Багато працюємо над популяризацією книг, намагаємося привернути увагу людей до сучасної української літератури та читання. Цього року ми вже вдруге провели фестиваль «Букфест», в рамках якого відбулося чимало цікавих заходів: презентацій, виставок, зустрічей з письменниками.

Проводимо різноманітні конкурси. Цьогоріч буде проводитись конкурс «Бібліотеки – перший крок до успіху», присвячений Всеукраїнському Дню бібліотек. Книгозбірні готують презентації свого досвіду роботи, показують, як працюють з громадою, які заходи проводять, працюють в проектах, програмах.

Нещодавно завершився краєзнавчо-інформаційний проект «Моє село – моя бібліотека». Сільські бібліотечні заклади кожного району презентували в обласній бібліотеці свій проект, на заході були присутні представники влади, навчальних та медичних закладів, активна громадськість. Бібліотека презентувала про своє село, його інфраструктуру, історію, особливості, звичаї і традиції, але головним у презентації було, яке місце займає бібліотека в громаді, як її підтримують. Цей проект тривав три роки, цього року ми підведемо його підсумки.

Ще один цікавий проект, який ми почали втілювати цього року – «Буковина в бібліомаршрутах». Його ідея полягає в тому, щоб наші бібліотеки розробити такі екскурсійні маршрути для своїх сіл, які б могли привабити туристів. Практично скрізь є цікаві місця: будинок, де хтось жив чи гостював з відомих особистостей, будівля, парк, сквер чи криниця, які мають якусь історію чи легенду тощо. Всі результати ми потім підсумуємо і видамо такий цікавий туристичний путівник.

Загалом намагаємося розширювати проектну діяльність. Маємо досвід роботи з міжнародними фондами, зокрема були учасниками проекту ЄС «Бібліотеки – відкриті ворота знань», працювали з програмою «Бібліоміст», завдяки якій в нашій області створено 55 інтернет-центрів. Щороку працюємо в Посольством США в Україні, завдяки їх грантовій підтримці у нас діє «Вікно в Америку», зараз ми виграли новий грант.

Весь час навчаємо наші бібліотеки, як пи-

сати проекти, як ведеться контроль над проектною діяльністю. Надаємо методичну допомогу, майстер-класи, тренінги, семінари, вебінари. Завжди інформуємо про оголошені конкурси. Тобто ми не чекаємо, щоб нам хтось щось дав, а намагаємося самі себе забезпечити, і практично все, що ми сьогодні маємо – це результат нашої праці.

«БВ»: Яким ще цікавим досвідом роботи можете поділитися?

М.Д.: Обласна бібліотека проводить дуже активну корпоративну діяльність, ми співпрацюємо з науковими бібліотеками дванадцяти областей України, обмінюємося напрацюваннями. В краєзнавчому характері працюємо з науковою бібліотекою університету: у нас є зведений електронний каталог «Буковина», який ми спільно наповнюємо. Наша обласна бібліотека багато працює з колекціями книг. З останніх – бібліотеки Петра Рихла, Олекси Романця, Миколи Фатова. Вони вже оброблені і в електронному варіанті виставлені на нашому сайті. Працюємо над електронною бібліотекою Буковини. В подальшому плануємо взяти участь у програмі Європейського Союзу, щоб придбати сканер для оцифрування літератури. Він вартує досить дорого, тому купити його за бюджетні кошти немає можливості.

На сайті бібліотеки працює також віртуальна служба. Читач може туди зайти, поставити питання, яка література є за тією чи іншою темою, і ми йому протягом дня надаємо відповідь.

Ведемо активну міжнародну діяльність: проводимо спільні заходи із бібліотеками Вільнюса, Сучави, Кишинєва.

Тобто сьогодні бібліотека пішла набагато вперед. Ми навчилися працювати із сучасним читачем, вивчати його потреби. Ми відкриті для спілкування, для співпраці. Нашими партнерами є влада, освітні та медичні заклади, громадські організації. І це дає позитивний результат.

*Розмову вела Лілія Халавка
Фото із сайту <http://www.library.cv.ua/>*

ОЛЬГА ЧЕПЕЛЬ,

експерт з правових питань Офісу реформ у Чернівецькому відділенні Асоціації міст України (Проект «Пульс»)

ПРО ФОРМИ СПІВРОБІТНИЦТВА ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

17 червня 2014 року було прийнято Закон України «Про співробітництво територіальних громад». Цей законодавчий акт мав на меті допомогти громадам налагодити між собою співпрацю перед можливим об'єднанням. Незважаючи на те, що на практиці вийшло навпаки – у 2015 році прийняли Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», і об'єднуватися громади почали швидше, ніж співпрацювати, – закон «Про співробітництво територіальних громад» лишається актуальним, адже він є дієвим механізмом для сільських, селищних та міських рад щодо забезпечення соціально-економічного, культурного розвитку територій, підвищення якості надання послуг населенню на основі спільних інтересів та цілей.

Співробітництво може здійснюватися у п'яти формах:

Перша – це делегування одному із суб'єктів співробітництва іншими суб'єктами виконання одного чи кількох завдань з передачею йому відповідних ресурсів. Друга – це реалізація спільних проектів, зокрема інфраструктурних (наприклад, будівництво спільного водогону на два села тощо). Третя форма – це спільне фінансування чи утримання певного інфраструктурного об'єкта (підприємств, установ та організацій комунальної форми власності). Четвертою формою є утворення спільних комунальних підприємств, установ чи організацій. П'ятою

– створення спільного органу управління. Спільний орган управління властивий більше радам об'єднаних громад, у яких є потреба в кадрах на виконання власних та делегованих повноважень. Саме тому вони можуть створювати для двох-трьох громад спільні відділи – освіти, культури тощо.

Для забезпечення виконання повноважень згідно із Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» (зокрема, ст.26) та підвищення ефективності використання коштів місцевих бюджетів органи місцевого самоврядування можуть використати будь-яку форму співпраці пройшовши ряд етапів та уклавши відповідний договір про співробітництво.

Починається все з ініціативи, яку ініціатор співробітництва (це може бути сільський, селищний, міський голова, депутати сільської, селищної, міської ради, члени територіальної громади у порядку місцевої ініціативи) подають на розгляд сільської, селищної, міської ради (після попередніх висновків її виконавчих органів щодо відповідності інтересам та потребам територіальної громади) пропозиції про ініціювання співробітництва. Наступний етап – переговорний: після прийняття на сесії сільської, селищної, міської ради рішення про надання згоди на організацію співробітництва, голова ради-ініціатора надсилає пропозицію про початок переговорів з питань організації співробітництва сільським, селищним,

міським головам, що представляють відповідні територіальні громади (потенційних суб'єктів співробітництва). Відповідні сільський, селищний, міський голова, які отримали пропозицію співробітництва, за рішенням сільської, селищної, міської ради забезпечують протягом 60 днів із дати надходження пропозиції вивчення її виконавчими органами та проведення громадського обговорення. Після цього пропозиція подається на розгляд відповідної ради для прийняття рішення про надання згоди на організацію співробітництва чи відмову.

Якщо є згода на співпрацю, то діє створюється комісія з однакової кількості представників співробітництва для підготовки проекту договору про співробітництво, який готується протягом 60 днів. Сільські, селищні, міські голови забезпечують протягом 15 днів проведення громадського обговорення підготовленого комісією проекту договору про співробітництво. За результатами обговорення сільські, селищні, міські голови вносять питання про схвалення цього проекту на розгляд відповідних рад протягом 30 днів з дати проведення громадського обговорення його проекту.

Далі договір про співробітництво укладається у письмовій формі сільськими, селищними, міськими головами. Один примірник договору про співробітництво передається для внесення до реєстру про співробітництво територіальних громад центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері розвитку місцевого самоврядування. Договір про співробітництво набирає чинності через 10 днів з дати його укладення з урахуванням вимог бюджетного законодавства, якщо суб'єкти співробітництва не домовились про інші строки, про що зазначається у договорі.

Держава стимулює співробітництво, порядок якого визначається урядом України у разі, якщо: 1) посилюється спроможність суб'єктів співробітництва до забезпечення

реалізації визначених законом повноважень; 2) до співробітництва залучені додаткові ресурси, у тому числі фінансові; 3) співробітництво здійснюється більш як трьома суб'єктами співробітництва; 4) забезпечується широка участь громадськості у здійсненні співробітництва.

Фінансування співробітництва здійснюється за рахунок коштів: 1) місцевих бюджетів суб'єктів співробітництва; 2) самооподаткування; 3) інших не заборонених законодавством джерел, зокрема, державного бюджету, міжнародної технічної та фінансової допомоги, кредитних ресурсів. Фінансування заходів співробітництва розпочинається з наступного бюджетного періоду.

Працює також система моніторингу співробітництва, яку здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері розвитку місцевого самоврядування, шляхом отримання від суб'єктів співробітництва річних звітів про здійснення співробітництва.

Процедура припинення дії договору має свою специфіку, зокрема співробітництво припиняється у разі закінчення строку дії договору про співробітництво, досягнення цілей співробітництва, невиконання суб'єктами співробітництва взятих на себе зобов'язань, відмови від співробітництва тощо. Припинення співробітництва здійснюється за згодою його суб'єктів у порядку, встановленому законом, шляхом укладення відповідного договору сільськими, селищними, міськими головами після схвалення його проекту сільськими, селищними, міськими радами про припинення співробітництва.

АНАТОЛІЙ САПОГІВСЬКИЙ,

*заступник голови Клішковецької
об'єднаної територіальної громади*

ДО КЛІШКОВЕЦЬКОЇ ГРОМАДИ ВЖЕ ХОЧУТЬ ДОЄДНУВАТИСЯ ІНШІ НАСЕЛЕНІ ПУНКТИ

Клішковецька сільська об'єднана територіальна громада утворилася у серпні 2015 році. До її складу входять Клішковецька сільська рада (села Клішківці та Млинки) і Полянська сільська рада (село Поляна). На сьогодні кількість населення в громаді складає близько восьми тисяч мешканців.

На території ОТГ маємо загальноосвітню школу I-III ступенів Леоніда Каденюка, гімназію, навчально-виховний комплекс у Клішківцях, а також навчально-виховний комплекс I-III ст. у селі Поляна та загальноосвітню школу I ступеня у селі Млинки. Серед закладів охорони здоров'я – дві амбулаторії загальної практики сімейної медицини у селах Клішківці та Поляна та один фельдшерсько-акушерський пункт у селі Млинки. До закладів культури входять будинок культури у Клішківцях, сільський клуб села Млинки та сільський клуб села Поляна, а також сільські бібліотеки Клішківців, Млинків та Поляни.

На території об'єднаної територіальної громади діє місцева пожежна охорона, яка обслуговує села ОТГ та прилеглі села.

Маємо також сміттевоз, який надає послуги із вивезення сміття у селах Клішківці, Млинки та Поляна. Сміття вивозимо тричі на рік: навесні, влітку і восени – таким було рішення сходу громади та, відповідно, сесії.

На даний час основну увагу привернено до ремонту інфраструктурних об'єктів.

Державою виділено субвенцію на формування інфраструктури ОТГ. Цього року її використовуємо на такі проекти:

- «Капітальний ремонт дахового перекриття та фасадів (з утепленням стін) амбулаторії загальної практики сімейної медицини по вул. Свято-Дмитрівській, 76 в селі Поляна Хотинського району Чернівецької області».

- «Капітальний ремонт фасадів музичної школи (з утепленням) в с.Клішківці по вул. Головна, 68 Хотинського району Чернівецької області.»;

- «Капітальний ремонт фасадів приміщення (з утепленням стін) старого корпусу ЗОШ I-III ст. по вул. Струмінського, 6 в с. Клішківці Хотинського району Чернівецької області»;

- «Капітальний ремонт дахового перекриття та фасадів (з утепленням стін) фельдшерсько-акушерського пункту по вул. Грушевського, 4 в селі Млинки Хотинського району Чернівецької області»;

- «Реконструкція існуючого стадіону в селі Клішківці Хотинського району Чернівецької області»,

які отримали позитивний висновок ОДА та розглянуті і затверджені Мінрегіонбудом України.

За місцевий бюджет ми проводимо капітальний ремонт амбулаторії загальної практики сімейної медицини в селі Клішківці та старого корпусу загальноосвітньої школи

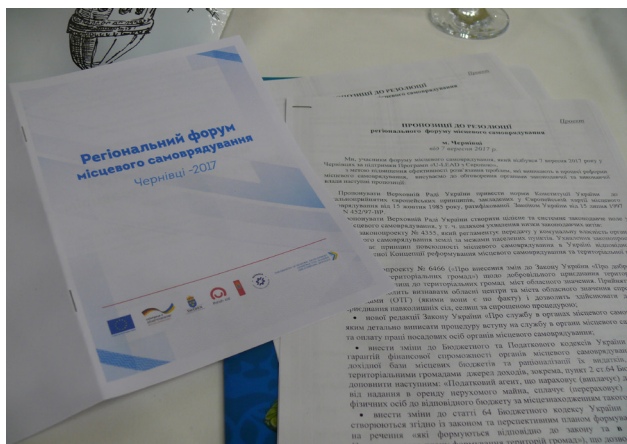
За рахунок коштів соцекономічного розвитку проводиться капітальний ремонт вулиць Щорса, Панфілова та Романюка, де підсипається піщано-гравійна суміш, а також здійснюється капітальний ремонт НВК в с. Клішківці, реконструкція діючої котельні для місцевої пожежної охорони, добудова спортивної зали до гімназії.

Щодо кадрових питань, то на даний час ми поки не створювали власний відділ освіти, натомість делегували повноваження районному управлінню освіти. Те ж саме і по охороні здоров'я. Поряд з тим у нас створено фінансовий відділ, відділ бухгалтерського обліку і звітності, працює юрист-консульт та державний реєстратор речових прав, інспектор по реєстрації громадян. Тому роботу у нас налагоджено. На наступний рік плануємо, все ж таки, створювати власний відділ освіти.

Коли тільки відбувався процес об'єднання, люди ще вагалися, чи варто це робити. Але сьогодні, коли ми вже другий рік об'єднані, самі відчули, що таке громада, адже тепер є кошти на прибирання, вивезення сміття, приведення до ладу вулиць тощо. Відчули позитив у плані фінансування, яке вже не залежить від району, вчителі та лікарі: вони отримали всі необхідні надбавки, матеріальні допомоги, виплати на оздоровлення. Тому жителі зараз позитивно ставляться до того, що громада об'єднана.

До нас вже звернулася з питанням доприєднання Рухотинська сільська рада, куди входять населені пункти Рухотин, Блищадь, Корнешти та Гринячка. Люди бачать, що скрізь ведеться робота, піднімаються соціальні стандарти, і розуміють, що сьогодні децентралізація – це вихід з глухого кута, в який потрапили села.

Відбувся Регіональний форум місцевого самоврядування

Мета заходу – створення комунікаційного майданчика для обговорення актуальних питань і перспектив у сфері місцевого самоврядування, підвищення ролі органів місцевого самоврядування у забезпеченні розвитку держави та реалізація адміністративної реформи в області.

Під час пленарних дискусій було розглянуто низку питань, пов'язаних із розвитком Чернівецької області в розрізі децентралізації та об'єднання громад. Йшлося, зокрема, про концепцію об'єднання громад, секторальні реформи, роль і місце

Чернівців як обласного центру в процесі об'єднання громад.

Обмінюючись досвідом, учасники обговорили інструменти підтримки та фінансування місцевого і регіонального розвитку та розглянули місцевий соціально-економічний розвиток через призму міждержавного, міжрегіонального та міжсекторального співробітництва. Окрім того, значну увагу було приділено питанню законодавчого забезпечення процесу децентралізації.

Під час Форуму було підписано угоду між «Асоціацією розвитку громад Буковини» та ПРООН щодо фінансування проекту на розробку і встановлення ІТ-продукту для ОТГ Чернівецької області. Окрім того, укладено угоду про співпрацю з Агенцією розвитку Коблевської ОТГ.

За результатами обговорення учасники висунули низку пропозицій до обговорення органами влади всіх рівнів.

Участь у форумі взяли представники обласної державної адміністрації, обласної та міської рад, сільські, селищні, міські голо-

ви, голови районних адміністрацій та районних рад Чернівецької області, експерти, науковці та лідери неурядових організацій. Гостями заходу стали представники органів місцевого самоврядування з Миколаївської області та Сучавського повіту (Румунія).

Організатори форуму – Асоціація органів місцевого самоврядування «Агенція розвитку громад Буковини», Чернівецький

регіональний центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій та Чернівецький відокремлений підрозділ Центру розвитку місцевого самоврядування за підтримки Програми «U-LEAD з Європою».

МІК МЮЛЛЕЙ,
керівник напрямку з місцевого економічного розвитку програми DOBRE

ВІТАЛІЙ ЮРКІВ,
спеціаліст з місцевого економічного розвитку програми DOBRE

ПРОГРАМА DOBRE ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ПІДТРИМКИ ТА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАД

Мік Мюллей: Фондова програма США не спрямована безпосередньо на процес децентралізації. Наша ціль полягає в підтримці громад, які підпали під цей процес, допомозі у їх розвитку. Ми працюємо з місцевими лідерами, допомагаємо їм розвинути управлінські здібності, здібності бюджетування, а також, що, мабуть, найважливіше – навчаємо різних способів залучення мешканців громад, щоб упевнитись, що їх інтереси враховані і визначені пріоритетними. У нас є програми, спрямовані на залучення молоді в роботу громади, щоб вони відчули свою причетність, відчули себе частиною громади та могли висловлювати свої інтереси для задоволення потреб. Також ми маємо програми, спрямовані на роботу з представниками органів влади, надаємо допомогу в пошуку шляхів розвитку, пріоритетів.

Робота з громадами – це, певною мірою, виклик для нас, а також певні можливості у нашій роботі. Наш офіс розташований в Києві, але ми часто подорожуємо і маємо офіси підтримки у Тернополі, Дніпрі, Миколаєві, представники яких допомагають дістатися до п'ятдесяти громад, з якими ми працюємо. В той час ми дуже тісно працюємо з місцевими громадськими організаціями, з навчальними установами, інвестиційними консалтинговими групами, які надають нам підтримку в реалізації наших цілей.

Впродовж 5-6 місяців наші громади тісно

залучені до процесу стратегічного планування, яким керує консалтингова група з Польщі. Дана група допомагає їм у розробити стратегію, а також визначити основні, ключові пріоритети, які ляжуть в основу стратегії.

Щодо економічного компоненту проекту, то хочу сказати, що багато місцевих лідерів громад не бачать роботу місцевих бізнесів, які працюють в громадах, і мало зацікавлені в створенні нових підприємств. Один з компонентів, на якому ми робимо наголос – допомогти у створенні контактів між місцевим бізнесам і громадою для збільшення їхнього прибутку, що означає більше податкових надходжень, робочих місць та надання якісних послуг. Працюючи з громадами, ми допомагаємо їм формувати, визначати території, які є найбільш привабливими для залучення коштів, галузі, які є найбільш прибутковими. Окрім того, ми хочемо, щоб громади зрозуміли, як залучити інвесторів.

Місцеві лідери повинні розуміти, що з тих інвестицій, які приходять в громаду, 2/3 ідуть на розвиток бізнесу. Якщо ми запитаємо громади, яким чином ми можемо допомогти інвестувати кошти, приблизно 95% респондентів скажуть, що потрібно створити індустріальні парки.

Віталій Юрків: Наша робота в економічному розвитку на сьогодні поки що має в основі навчання, роботу з громадою. Коли я говорю про

громаду, то маються на увазі не тільки органи місцевого самоврядування.

Ми включаємо у будь-які робочі групи з економічного розвитку представників бізнесу, підприємств. Рекомендується включати представників громадських організацій або просто громадських діячів, представників освіти, зокрема професійної. Таким чином формуються чотири блоки, тобто ті, хто вирішують основні питання і найкраще знають, що потрібно для розвитку своєї громади. Залучаючи їх до процесу обговорення питань, ми даємо знання про те, що місцевий бізнес є важливим, що його треба підтримувати – не ігноруючи, звичайно, залучення зовнішніх інвестицій.

На жаль, 30-40% громад не розуміють, що таке інвестиції. Одні пропонують будувати дорогу, інші пропонують встановити сигналізацію в дитсадку, ще одні кажуть, що треба будувати станції для транспорту. Навіть над такими простими речами потрібно працювати, щоб дати зрозуміти, що інвестиція – це те, що буде повертати інвестору гроші вже завтра чи післязавтра. Тому перед тим, як робити щось серйозне, ми хочемо дати знання місцевим людям, місцевим лідерам, активістам – тим, хто готовий після повер-

нення з цього тренінгу активізувати людей в громаді, поділитись знаннями, долучитися до робочих груп в громаді, до ініціатив, наприклад з молоддю.

Популярною ідеєю є рекламування громади. Кожній громаді ми пропонуємо зробити за допомогою наших фахівців, польських і українських еспертів, стратегічний план розвитку. Цей план показав би, як громада бачить свій розвиток. Для цього потрібно залучати робочі групи із представників громади, а експерти вже надаватимуть консультації щодо створення цього плану. По-перше, необхідно створити бренд, логотип, що є дуже важливим. Створити продукт, а потім займатися його просуванням.

Зараз ми підтримуємо створення сприятливого економічного середовища в громаді. Ми рухаємось разом з громадою, будемо йти поряд протягом 4-5 років, на які програма розрахована, і віримо, що після того, як вона піде з цих громад, там залишаться люди, які вміють керувати, лідери із бізнесу, громадських організацій, з молоді – зі світу, де знають, що треба брати участь в громаді, в обговореннях, у прийнятті рішень тощо. І врешті-решт якісь життя підвищиться.

Довідково: *DOBRE (Decentralization Offering Better Results and Efficiency) – п'ятирічна програма із загальним бюджетом в \$50 млн, яку фінансує Агентство США із міжнародного розвитку (USAID). Метою програми є підтримка ефективного управління об'єднаних громад; допомога конструктивній взаємодії громадян, громадянського суспільства з органами державного управління; прозорість і якісне надання послуг.*

DOBRE зосередиться на найнижчому рівні, зокрема надаючи змогу новоствореним консолідованим громадам краще керувати ресурсами, підвищити якість державних послуг, стимулювати місцеву економіку та покращити взаємодію громадян.

DOBRE працює в семи цільових областях: Дніпропетровській, Івано-Франківській, Харківській, Херсонській, Кіровоградській, Миколаївській та Тернопільській і надасть пряму допомогу 75 консолідованим громадам у цих областях.

У кожній громаді DOBRE допоможе реалізовувати плани для вирішення основних потреб. Проекти, спрямовані на підтримку місцевого економічного розвитку, розвиток державно-приватного партнерства або плани щодо вдосконалення управління та надання державних послуг або розвиток вдосконаленої інфраструктури, будуть підтримані за допомогою технічних консультацій та співфінансування.

Джерело: <https://www.globalcommunities.org/dobre>

ОЛЕКСАНДР КОВАЛЬЧУК,
*координатор проекту Австрійської
 Агенції Розвитку та Програми
 розвитку ООН «Сталий розвиток
 сільських територій Чернівецької та
 Одеської областей»*

НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ПІДТРИМКИ І ФІНАНСУВАННЯ МІСЦЕВОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

З 2017 року почав впроваджуватися проєкт «Сталий розвиток сільських територій Чернівецької та Одеської областей», який фінансується Австрійською Агенцією Розвитку та впроваджується Програмою Розвитку ООН. Угоду про співпрацю було підписано у грудні 2016 року.

Проєкт має дві основні цілі. Перша – це покращення можливостей громади працювати на рівні зі своєю місцевою владою, щоб спільно вирішувати свої питання. Друга – це розвиток несільськогосподарських і невеликих сільськогосподарських господарств у сільських місцевостях.

Очікується, що Проєкт сприятиме поліпшенню рівня добробуту та життя найбільш уразливих груп населення у двох областях України – Чернівецькій та Одеській, зокрема шляхом стимулювання сталого та всебічного соціально-економічного місцевого розвитку, зміцнення місцевого врядування та заохочення впровадження ініціатив на рівні громад. У рамках Проєкту застосовуватиметься методологія ПРО-ОН щодо місцевого розвитку, орієнтованого на громаду, у якій провідна роль належить місцевим представникам, які об'єднують членів громади для спільного планування та реалізації громадських ініціатив.

Перший компонент, що стосується просу-

вання всеохоплюючого принципу місцевого розвитку, орієнтованого на громаду, спрямований на досягнення таких результатів:

- посилення громадського контролю за процедурами та структурами прийняття рішень, що пов'язані з місцевим розвитком на місцевому рівні;
- покращення навичок і розширення можливостей із відстоювання та лобювання інтересів серед організацій громадянського суспільства та місцевих органів влади;
- діалог офіційного характеру між відповідними зацікавленими сторонами з метою забезпечення сталого соціального, економічного й екологічного розвитку на місцевому рівні.

Фінансова підтримка з боку Проєкту надається громадським організаціям для реалізації мікропроєктів, спрямованих на підтримку закладів освіти (шкіл, дитячих садочків, НВК, тощо).

До 50% від потрібної суми будуть надані Проектом (але не більше 6400 євро на ініціативу в гривневому еквіваленті на час затвердження МПП), не менше 45% покриваються за рахунок місцевих бюджетів і щонайменше 5% – кошти громади.

Другий компонент – підтримка малих економічних ініціатив – орієнтований на діяльність, що має на меті підтримку економічного розвитку в сільських місцевостях, а також сприяння соціально-орієнтованому та стійкому зростанню.

У рамках цього компоненту будуть підтримуватися два напрямки діяльності:

- сільськогосподарський (створення невеликих сільськогосподарських господарств (СОК)). Заходи включають в себе сприяння розвитку кооперативів, розвиток потенціалу та надання малих грантів громадам, які прагнуть створити сільськогосподарські кооперативи (принаймні один кооператив у кожній області).

- несільськогосподарський. У рамках діяльності у цьому секторі пріоритетні напрямки втручання будуть визначені у кожній цільовій громаді в ході спільного планування, із залученням широкого кола зацікавлених сторін. Проект сприяє урізноманітненню економічної діяльності з метою надання допомоги громадам аби стати більш стійкими та отримувати додатковий дохід, який згодом, в процесі децентралізації, збільшить місцеві бюджети.

Щодо пріоритетів та умов співфінансування проектів сільськогосподарського напрямку, підтримуються наступні заходи, передбачені бізнес-планом сільськогосподарського кооперативу:

- придбання та встановлення певного технічного обладнання для обробки землі чи переробки сільськогосподарської продукції;
- придбання транспортних засобів та механізмів;
- розглядається можливість здійснення ремонту будівель і споруд, пов'язаних з сільськогосподарським виробництвом (ангарів, теплиць, тощо);

Для підтримки малих економічних ініціатив

несільськогосподарського напрямку на конкурсних засадах вже вибрана агенція для виконання завдань компоненту.

Кроки, які має здійснити вибрана агенція:

1. Визначити в цільових громадах пріоритетні області втручання в межах несільськогосподарської діяльності під час планування в громаді, залучивши до даного процесу широке коло зацікавлених сторін (представників громадськості, органів влади, приватного сектору тощо).

2. На конкурсній основі відібрати учасників бізнес-школи по 2-3 особи в кожній цільовій громаді. Переваги мають бути надані жінкам, молоді та вразливим групам населення.

3. Організувати навчання 25-30 представників цільових громад основам бізнес-планування та ведення підприємницької діяльності (мінімум 24 години).

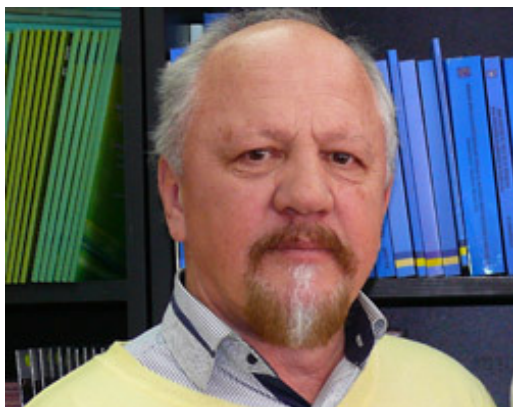
4. Забезпечити індивідуальне консультування учасників бізнес-школи з питань бізнес-планування, започаткування власної справи, особливості державної реєстрації, оподаткування тощо (мінімум 36 годин).

5. Організувати незалежне оцінювання підготовлених бізнес-планів учасниками навчальної програми, залучивши представників громади до процесу оцінки.

6. Відібрати на конкурсній основі 5 -7 бізнес-планів до співфінансування.

7. Забезпечити надання грантів переможцям конкурсу бізнес-планів на реалізацію мікропроектів для започаткування власного бізнесу згідно з розробленими бізнес-планами (не більше ніж 1 в цільовій громаді). Розмір гранту від 3000 до 5000 ЄВРО в гривневому еквіваленті, що може складати 90% від вартості проекту.

МИКОЛА ЯРМИСТИЙ,
кандидат наук з державного управ-
ління, директор Чернівецького
регіонального центру перепідго-
товки та підвищення кваліфікації
працівників органів державної влади,
органів місцевого самоврядування,
державних підприємств, установ та
організацій

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СЛУЖБОВЦІВ ОРГАНІВ ВЛАДИ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВ- ЛІННЯ (КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПІДХІД)

Сучасні тенденції реформування системи державного управління створюють умови для функціонування концептуально нової управлінської системи. Така система орієнтована в першу чергу на взаємодію суб'єктів публічної діяльності для вирішення суспільно важливих колективних проблем як на місцевому, так і загальнодержавно-му рівнях. У більшості розвинених країнах відбувається трансформація державного управління і публічного адміністрування, спостерігається тенденція переходу державного управління до моделі публічного управління.

Нова модель управління трактується науковцями як «нове суспільне управління», «новий публічний менеджмент» або «новий державний менеджмент». У 1972 році англійський службовець Десмонд Кілінг вперше використав термін «публічне управління», зміст якого – це пошук у найкращий спосіб використання ресурсів задля досягнення пріоритетних цілей державної політики [11, с. 15]. Українські науковці А.Мельник та О.Оболенський визначали, що публічне управління зорієнтоване на реалізацію публічних інтересів і включає такі складові, як державне управління і громадське управління [8]. Різні аспекти про-

блеми формування та розвитку публічного управління розглядали О. Базарна [1], О. Босак [2], А.Грицяк [3], М. Міненко [7], Телешун [9]. Публічне управління як умова демократичного розвитку держави з використанням інноваційних методів і технологій управління, модернізації публічної адміністрації вивчали К. Колесникова [4], Л. Колодій [5], М. Лахижа [6], Л. Титаренко [10].

Перетворення в Україні управлінської системи на засадах публічності передбачає впровадження нових принципів діяльності органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Серед них найважливішими є взаємодія та співпраця з представниками інститутів громадянського суспільства; зосередження на інтересах громадян та вирішення колективних проблем; оптимізація соціальних мереж шляхом регулювання. За цих умов публічне управління передбачає складний механізм взаємодії між державними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, територіальними громадами та інститутами громадянського суспільства.

Новий підхід управління суспільними процесами на відміну системи державного управління формує багаторівневу та взає-

мопов'язану функціональну структуру публічного управління. Така структура характеризується наявністю урядових і неурядових організацій, створенням нових процедур і правил взаємодії у виробленні та реалізації управлінських рішень, поєднанням державного (владного) та громадського управління, посиленням аналітичних можливостей та інформаційно-комунікаційними ресурсами. За цих умов змінюються пріоритети діяльності центральних та місцевих органів влади, а на державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування покладаються нові вимоги щодо їх професійної компетентності.

Публічне управління змінює статусно-рольові характеристики службовців органів влади та змінює акценти у напрямках роботи щодо виконання ними функціональних обов'язків. Одним з головних напрямів роботи в системі публічного управління є комунікативний напрям, який передбачає агрегацію інтересів соціальних груп. Комунікативний напрям роботи службовців спрямований на взаємодію та співпрацю суб'єктів при формуванні публічної політики, на об'єднання різноманітних соціальних груп та представників інститутів громадянського суспільства для прийняття управлінського рішення та з метою вирішення суспільно важливих проблем. В цьому аспекті державні службовці та посадові особи місцевого самоврядування повинні уміти враховувати інтереси всіх учасників публічної політики; знати методи, форми співпраці та основи ділового спілкування; досягати згоди щодо визначених проблем та реалізовувати прийняті рішення.

Основою системи публічного управління є інноваційно-аналітична діяльність службовців, яка спрямована на виявлення пріоритетних напрямів розвитку суспільства та потреб різних соціальних верств населення; творче осмислення локальних і загальнодержавних процесів; вироблення

інноваційних підходів у вирішенні суспільно значимих проблем. Такий вид діяльності службовців передбачає уміння аналізувати, володіти відповідною методологією, створювати різноманітні моделі для вирішення колективних проблем та пропонувати альтернативні рішення політики влади.

Формування професійної компетентності нової генерації публічних службовців залежить від навчальних закладів перепідготовки та підвищення кваліфікації. Нові навчальні програми як вищих навчальних закладів, так і закладів післядипломної освіти, повинні враховувати особливості діяльності службовців в системі публічного управління. Теоретичні та практичні складові навчальних програм повинні відповідати новим вимогам до професійної компетентності публічних службовців.

Система публічного управління вимагає нормативно-правову регламентацію з питань взаємодії органів державної влади, місцевого самоврядування та представників громадського суспільства; регламентацію нових обов'язків і відповідальностей державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування в процесі узгодження і забезпечення інтересів різних соціальних груп та вирішення важливих суспільно-державних завдань. У цьому контексті завдання органів державної виконавчої влади полягає у підготовці нормативних документів щодо визначення професійної компетентності службовців системи публічного управління. Крім того, пріоритетні напрями діяльності в системі публічного управління підвищують морально-етичні вимоги до державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, що забезпечує рівень відповідальності та ділового спілкування. Очевидно, що з розвитком системи публічного управління з'явиться нова генерація службовців, функціональні обов'язки і стиль роботи яких суттєво будуть відрізнятися від службовців системи

державного та муніципального ально новий підхід до розуміння професійної управління. Тому принципово нова модель компетентності та ролі службовців органів публічного управління створює концепту- влади у вирішення суспільних проблем.

Література:

1. Базарна О.В. *Поняття, суть, природа публічного управління та державного управління* / О.В. Базарна // *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля: Збірник наукових праць*. – Луганськ: 2012. – № 1, ч. 2. – с. 59-64.
2. Босак О. З. *Становлення та розвиток системи публічного управління в Україні // Реформа публічного управління в Україні: виклики, стратегії, майбутнє : монографія* / О. З. Босак / *Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; відп. ред. І. А. Грицяк*. – К. : К.І.С., 2009. – 240 с.
3. Грицяк А.І. *Публічне управління в Україні: становлення за європейськими стандартами* / А.І. Грицяк - Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vamsu_du/2010_2/Grytciak.htm#_ftn1
4. Колесникова К. *Співвідношення державного управління та публічного адміністрування у процесі суспільної трансформації* / Катерина Колесникова // *Публічне управління: теорія та практика : зб. наук. пр. Асоціації докторів наук з державного управління*. – Х. : Вид-во «ДокНаукаДержУпр». – Вип. 3 (15). – Вересень, 2013. – 222 с.
5. Колодій А. *Концепція публічного (нового) врядування в її застосуванні до демократичних і перехідних систем [Електронний ресурс]* / А. Колодій. – *Науковий вісник «Демократичне врядування»*. – 2012. – Вип. 10. – Режим доступу: <http://www.lvivacademy.com/visnik10/fail/Kolodij.pdf>
6. Лахижа М. І. *Модернізація публічної адміністрації: теоретичні та практичні аспекти : монографія* / М. І. Лахижа. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2009. – 289 с.
7. Міненко М. А. *Трансформація системи державного управління в сучасні моделі регулювання суспільства [Електронний ресурс]* / М. А. Міненко // *Державне управління: удосконалення та розвиток : електронне фахове вид.* – Режим доступу : <http://www.du.nauka.com.ua/?or>.
8. Оболенський О. Ю. *Державне управління : підручник* / О. Ю. Оболенський, А. Ф. Мельник // *Вища освіта ХХ століття*. – Київ : Знання, 2009. – 582 с.
9. Телешун С. О. *Публічна політика і управління в перехідних суспільствах нової демократії* / С. О. Телешун [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.civicia.org>
10. Титаренко Л. М. *Органи влади в контексті реформування публічного управління* / Л.М. Титаренко // *Взаємозв'язок політики і управління: теоретичний і прикладний аспект : матеріали круглого столу* / за заг. ред. С.О. Шевченка. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2016. – С.143- 145
11. Keeling D. *Management in Government* / D. Keeling. – London : Allen&Unwin, 1972.

ТАРАС ХАЛАВКА,

*кандидат наук з державного управління,
експерт з комунікації Офісу реформ у
Чернівецькому
відділенні Асоціації міст України*

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ ВЛАДИ БАЗОВОГО РІВНЯ (НА ПРИКЛАДІ ПОЛЬСЬКИХ ГМІН)

В Польщі запроваджено трирівневу структуру місцевого самоврядування: місцеві органи на рівні: гмін (до компетенції яких належить вирішення публічних справ місцевого значення); повітів (вирішення тих публічних справ, що виходять за межі компетенції гміни); воєводств (які представляють уряд у відповідному регіоні та уповноважені на здійснення контрольно-наглядових повноважень щодо гмін і повітів) [3]

До правових засад місцевого самоврядування Польщі належать: Конституція Республіки Польща 1997 року, Закон від 8 березня 1990 року «Про місцеве самоврядування гмінне»; Закон від 5 червня 1998 року «Про місцеве самоврядування повітове»; Закон від 5 червня 1998 року «Про місцеве самоврядування воєводське»; Закон від 20 червня 2002 року «Про прямі вибори сільського голови (wójt), голови міста (burmistrza), голови міста (prezydenta miasta).

Згідно ст.164 Конституції Республіки Польща основною одиницею територіального самоврядування є гміна, яка виконує всі завдання територіального самоуправління, не закріплені за іншими одиницями територіального самоуправління [2].

В Польщі, станом на 1 січня 2017 року

діє 2478 гмін, з них: 1555 сільських гмін, 621 гмін місько-сільських і 302 міських гмін, в тому числі 66 гмін, які є містами зі статусом повіту.

Статус гмін, їхні повноваження виписані в Законі «Про місцеве самоврядування гмінне», який затверджений ще в березні 1990 року.

Стаття 7 Закону «Про місцеве самоврядування гмінне» визначає власні повноваження гмін та включає в себе наступні 20 пунктів.

До власних завдань гміни відносять:

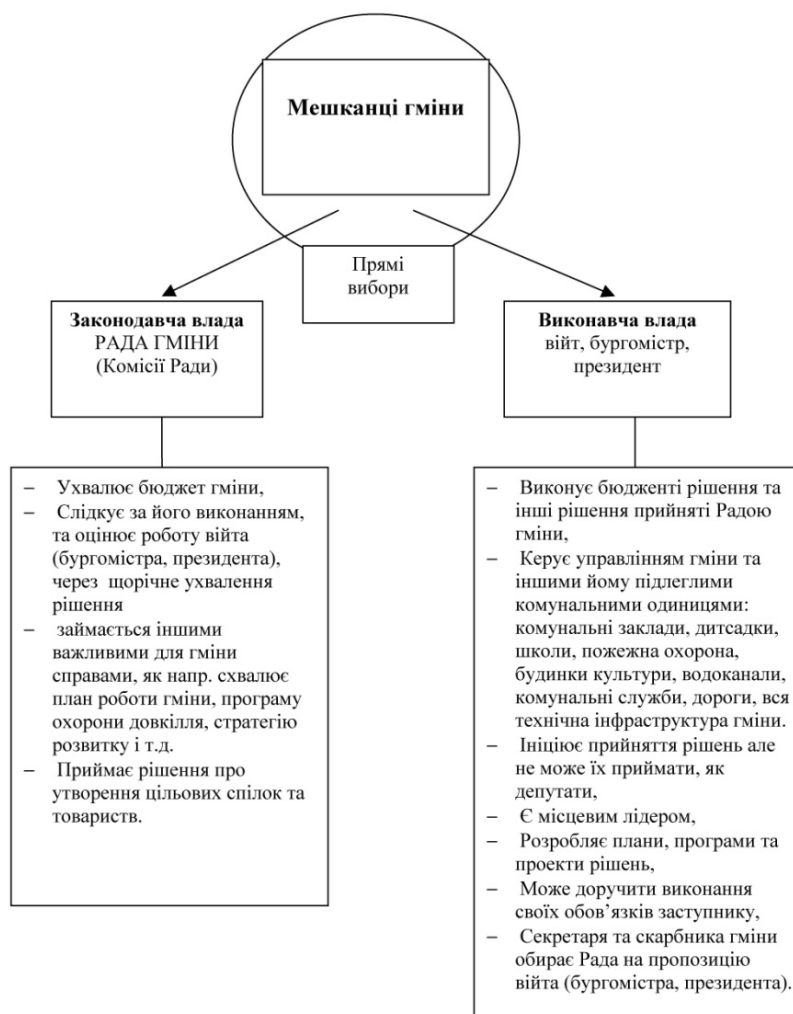
- 1) благоустрій гміни, економіка нерухомості, охорона довкілля, а також економіка водних ресурсів;
- 2) дороги в межах гміни, вулиці, мости, місця та організації дорожнього руху;
- 3) водоканали та забезпечення водою, каналізації, очищення від комунальних відходів, забезпечення чистоти і порядку, а також санітарних засобів, сміттєзвалищ та переробка комунальних відходів, забезпечення електроенергією, тепло комунікацією та газом;
- 4) місцевий транспорт;
- 5) охорона здоров'я;
- 6) соціальна допомога, разом з тим забезпечення опікунськими закладами та притул

- ками;
- 7) будівництво житла в межах гміни;
 - 8) освіта;
 - 9) культура, бібліотеки та інші заклади культури, охорона пам'ятників старовини;
 - 10) фізична культура і туризм, а разом з тим санаторії та спортивні заклади;
 - 11) місця торгівлі та торгівельні зали;
 - 12) озеленення гміни та насадження дерев;
 - 13) могили на території гміни;
 - 14) громадський порядок, протипожежна безпека, водна безпека, разом з тим обладнання та утримання устаткування від повені;
 - 15) утримання об'єктів та засобів громадського вжитку та адміністративних об'єктів;
 - 16) охорона здоров'я матері та дитини, а разом з тим, забезпечення вагітних жінок соціальним, медичним та правовим захистом;

- 17) підтримка та поширення ідеї самоврядування;
- 18) реклама гміни;
- 19) співпраця з громадськими організаціями;
- 20) міжнародна співпраця.

Проте законом передбачено, що даний перелік завдань, не є вичерпним.

Стаття 11 Закону зазначає, що мешканці гміни можуть приймати рішення щодо діяльності гміни шляхом референдуму або через органи влади гміни. До останніх віднесено раду гміни та виконавчу владу в особі вїйта у сільських гмінах, бургомїстра (у сільсько-мїських), президента (у мїських із понад 100 тисяч. населення). Схематично розподїл влади у гмінах наведено на наступному рисунку 1.

Законом встановлено обмеження щодо кількості заступників в'їта (бургомістра, президента). Для гмін чисельністю до 20 тис. мешканців у в'їта (бургомістра президента) може бути лише один заступник, у гмінах до 100 тис. мешканців – два; у гмінах до 200 тис. жителів – 3, у гмінах чисельністю понад 200 тис. мешканців може бути чотири заступники.

Законодавча база організації роботи службовців місцевого самоврядування у Польщі

Базові засади організації роботи службовців місцевого самоврядування у Польщі визначені у Законі «Про працівників самоврядування», прийнятому Сеймом у 2008 році. Відповідно до цього закону добір на службу у місцеве самоврядування у Польщі здійснюється трьома способами: обрання, призначення та укладання трудового договору. Шляхом обрання заступають на посади на рівні гміни – в'їт (бургомістр та президент міста). Шляхом призначення – заступник в'їта (бургомістра чи президента), скарбник гміни. Шляхом укладання трудового договору – інші службовці місцевого самоврядування. [5]

Кількість радників та консультантів не може перевищувати 3 осіб у гмінах чисельністю до 20 тис. осіб, 5 осіб – у гмінах з чисельністю до 100 осіб, 7 осіб – у інших гмінах.

З метою більш детального вивчення досвіду Польщі з формування органів виконавчої влади гмін до розгляду взято дві гміни: сільська Олесьниця та місько-сільська Волув. Обидві гміни розташовані у Нижньосілезькому воєводстві.

Гміна Волув (пол. Gmina Wołów) — місько-сільська гміна у південно-західній Польщі. Належить до Воловського повіту. Нараховує майже 23 тис. мешканців, з них 12,5 тис. мешканці міста, а 10,5 тис. сіл (38 солтиств). Бюджет громади у 2016 році становив близько 76 млн. польських злотих (516 млн. грн.). З бюджету на утримання ради гміни та керівництва гміни (виконавчих органів) в 2016 році було витрачено близько 6,5 млн. польських злотих (44 млн. грн.). Отже гміна Волув на свій апарат витрачає 8,5% коштів бюджету.

Штатний розпис виконавчих органів гміни нараховує – 78 осіб.

№	Назва відділу	Посада	К-сть працівників
		бургомістр	1
		Заступник бургомістра	1
		Секретар	1
	центр обслуговування відвідувачів		1
	Бюро міської ради		2
	Відділ організаційний і обслуговування громадян у т.ч. кадрова служба архів публічних закупівель аудиту РАЦС	начальник працівники	1 10 у т.ч. 2 1 2 1 2 2
	сектор інформаційно-телекомунікаційний	працівники	2
	відділ інфраструктури та інвестицій	керівник працівники	1 5
	відділ геодезії і управління майном	керівник працівники	1 4

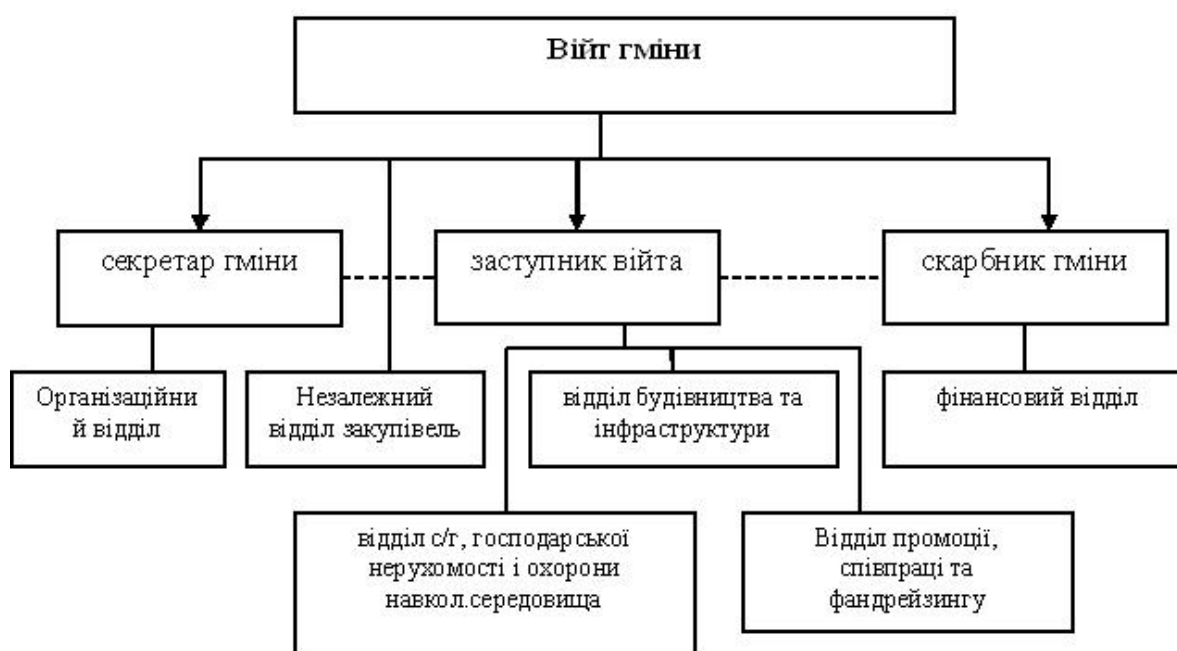
Відділ охорони навколишнього середовища і с/г	керівник працівники	1 4
Відділ житлових приміщень	керівник працівники	1 5
Відділ освіти, культури, спорту і соціального захисту	керівник працівники	1 3
Відділ комунікацій і промоцій	керівник працівники	1 3
Бюро з питань безпеки та управління кризами, у т.ч. цивільної оборони	керівник працівники	1 3
Відділ фінансів та бюджету	Скарбник	1
Сектор бюджету	працівники	8
Сектор місцевих податків	працівники	8
Сектор бюджетної сфери в освіті, культурі і спорту		6
Сектор муніципального управління відходами		2
Разом		78

Інформація із сайту гміни Urząd Miejski w Wołowie [4].

Сільська Гміна Олесьниця (GMINY OLEŚNICA) (належить до Олесьницького повіту Нижньосілезького воєводства) нараховує близько 12 тис. мешканців. До складу гміни входять 28 (населених пунктів) солтиств. Бюджет гміни у 2016 році склав – 15,8 млн. польських злотих (понад 107 млн. грн.). З бюдже-

ту на утримання ради гміни та керівництва гміни (виконавчих органів) в 2016 році було витрачено близько 1,7 млн. польських злотих (11,5 млн.грн.). Видатки на утримання апарату гміни становлять близько 11% від загальної суми видатків бюджету гміни.

Організаційна структура управління гміною Олесьниця

http://olesnica.wroc.pl/prawo/akt_hasla.php?num=2851&sciezka=&sciezka1=&sciezka2=&sciezka3=&status=2

Штатний розпис гміни Олесьниця

№	Назва відділу	Посада	К-сть працівників
1		війт	1
2		заступник війта	1
3	Відділ фінансів	скарбник	1
		Спеціаліст бюджетних рахунків	3
		Спеціаліст з податкового обліку	2
		Спеціаліст з податків та виплат	1
		Спеціаліст з податків, виплат та контролю	1
		Разом фінансовий відділ	
4	Відділ з справ цивільних та організаційних	Секретар гміни	1
		Спеціаліст з адміністративних справ (канцелярія)	2
		спеціаліст з перепису населення та посвідчення особи	1
		спеціаліст з перепису населення, посвідчення осіб та реєстрації бізнесу	1
		спеціаліст з обслуговування органів гміни	1
		Спеціаліст з військового обліку	0,5
		Програміст	1
		Ds. obsługi interesanta	1
	Прибиральниця	1	
	Разом		10,5
5	відділ с/г, господарської нерухомості і охорони навколишнього середовища	Керівник відділу	1
		Спеціаліст з геодезії та планування терит орій	1
		Спеціаліст з управління відходами та захист довкілля	1
		Спеціаліст з управління нерухомістю	1
	Разом		4
6	Відділ будівництва та інфраструктури	Керівник	1
		Спеціаліст з інфраструктурних інвестицій та меліорації	1
		Спеціаліст з санітарної інфраструктури	1
		Спеціаліст з зонування та охорони навколишнього середовища	1
		Спеціаліст з зонування (архітектор)	0,5
	Разом		4,5
7	Відділ промоції, співпраці та фандрейзингу	Керівник	1
		Спеціаліст зі збору коштів (фандрейзинг)	1
		Спеціаліст з промоції	1
		Спеціаліст з освіти	1
	Разом		4
8	Незалежний відділ закупівель	Спеціаліст з державних закупівель	1
	РАЗОМ		34

Джерело: w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Oleśnica

Декілька зауваг щодо управління освітою в гмінах. Освіта є найбільшим напрямком видатків бюджетів гмін. Гміни витрачають на освіту від 30 до 40% бюджетів. Гміни отримують субвенцію, але вона не є цільовою, а є частиною загальної субвенції, які отримують

гміни на виконання повноважень держави.

Переважно гмінам вистачає державної субвенції на фінансування 60-70% освітніх послуг, решту коштів вони додають із власних доходів. Однак ця цифра відсутня у будь-яких правових нормах чи планах різних поколінь

реформаторів освіти. При цьому в Польщі склалась ситуація, коли десятки гмін витрачають на освіту менше, ніж передбачено освітньою субвенцією [1, с.35]. Школи в Польщі не є юридичними особами, тому всі видатки здійснюються через гміни.

Особливості структури виконавчих органів гмін Польщі:

1) Проведено розмежування між керівниками сільських та міських гмін навіть у назві посад. Війт – це голова сільської гміни, бургомістр – голова міської гміни до 100 тис. осіб і президент – голова гміни більше 100 тис. осіб. Також законодавчо обмежено кількість заступників для голів гмін;

2) видатки на утримання уряду та ради гміни становлять від 8% (від загальної суми видатків бюджетів) у середніх гмінах до 13% – у менших гмінах;

3) у структурі виконавчих органів гмін Польщі важливу роль відіграють скарбники. Скарбник в гмінах є головним бухгалтером. Керує фінансовими структурами в органах місцевого самоврядування. У питаннях бюджету і фінансів виконує завдання під керівництвом війта (бургомістра чи президента). Скарбника призначає рада гміни за поданням війта (бургомістра чи президен-

та).

Скарбник не звільняють з посади в результаті закінчення терміну повноважень голови гміни. Скарбник не може бути усунений з посади без згоди міської ради або муніципалітету. Відповідно до Закону про місцеве самоврядування скарбник зобов'язаний подати річну декларацію доходів.

Фактично у Польщі створена система противаг між радами та головами гмін у фінансових питаннях. Скарбники мають подвійне підпорядкування та не залежать від результатів виборів. Це має убезпечити витрачання бюджетних коштів у політичних цілях.

4) фінансові відділи займають вагому частку в апараті гмін (кожен четвертий працівник гміни працює у фінансових структурах);

5) секретар гміни керує організаційними питаннями діяльності апарату гміни (по суті є керівником апарату), заступник (як правило один) війта чи бургомістра керує іншими відділами;

б) у структурі виконавчих органів гміни присутні відділи с/г та промоції (таких в українських ОТГ немає).

Список використаних джерел

1. Шиян Р. Децентралізація освіти у Польщі: досвід для України – К.: ТОВ «Видавництво «Юстон», 2016. – 48 с.
2. *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 roku.* – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/polski/kon1.htm>
3. Система місцевого самоврядування в Польщі: перспективи використання досвіду в Україні. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/4351/1/%D0%A1%D0%98%D0%A1%D0%A2%D0%95%D0%9C%D0%90%20%D0%9C%D0%86%D0%A1%D0%A6%D0%95%D0%92%D0%9E%D0%93%D0%9E%20%D0%A1%D0%90%D0%9C%D0%9E%D0%92%D0%A0%D0%AF%D0%94%D0%A3%D0%92%D0%90%D0%9D%D0%9D%D0%AF%20%D0%92%20%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%AC%D0%A9%D0%86.pdf>
4. *Urząd Miejski w Wołowie*– [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bip.wolow.pl/Article/id,22.html>
5. *USTAWA z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych*– [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20082231458>

ІСТОРІЯ ІДЕЙ І КОНЦЕПЦІЙ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ПУБЛІЧ- НОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ:

БАНДЕРА СТЕПАН АНДРІЙОВИЧ (1909-1959)

С. Бандера народився у 1909 р. в с.Старий Угринів Калуського повіту в родині греко-католицького священика. У 1919-1927 рр. навчався в Стрийській українській гімназії, брав активну участь у пластовому русі Галичини. Після закінчення гімназії вступив до Львівської політехніки на агрономічний факультет. Студентом долучився до діяльності підпільної Української військової організації (УВО). Як член УВО займався поширенням націоналістичної літератури, вів підпільну діяльність у довколишніх селах, пропагуючи націоналістичні ідеї. У 1928 р. був заарештований польською поліцією за організацію в Калуші маніфестації й поширення листівок з нагоди 10-ї річниці ЗУНР.

Після утворення у 1929 р. Організації Українських Націоналістів (ОУН), С. Бандера став одним із найактивніших її діячів, у 1931 р. призначений референтом пропаганди Крайової організації ОУН на західноукраїнських землях. На Берлінській конференції українських націоналістів у червні 1933 р. призначений за поданням Є.Коновальця Крайовим провідником ОУН у Західній Україні. Був організатором терористичних актів, спрямованих проти шовіністичної політики польської влади. Найбільш резонансною справою стало підготовлене вбивство міністра внутрішніх справ Польщі Б.Перацького (1934 р.) Був засуджений до смертної кари, згодом заміненої

на довічне ув'язнення. Просидів у польських в'язницях в умовах суворої ізоляції більше 5 років.

Не знайшовши порозуміння з тогочасним проводом ОУН на чолі з А.Мельником, започаткував у 1940 р. створення Революційного Проводу ОУН (ОУН(б)). Ініціював скликання у Львові Національних зборів, які 30 червня 1941 р. проголосили Акт відновлення Української держави й створення Українського державного правління на чолі з Я.Стецьком. За відмову скасувати рішення Зборів був заарештований гестапо (5.07.1941 р.) й відправлений до Берліна, згодом ув'язнений у концтаборі Заксенхаузен. У числі інших українських політичних в'язнів був звільнений наприкінці 1944 р. завдяки клопотанню гетьмана П.Скоропадського. Перейшов на нелегальне становище, проживав під прізвиськом "Попель". Після завершення Другої світової війни за його керівництва мережа ОУН (б) охопила всі західноєвропейські країни, а також США, Канаду, Аргентину. Організація

мала свої видавництва, видавала свої газети й часописи.

15 жовтня 1959 р. став жертвою політичного вбивства, здійсненого радянськими спецслужбами у Мюнхені, де і похований.

Позиція С. Бандери щодо таких важливих аспектів розбудови майбутньої Української держави як форма державного правління,

державного устрою, організацію системи місцевого самоврядування прослідковується у програмних документах Проводу ОУН(б). Основоположним документом організації, їхньою першою офіційною програмою, стали постанови II Великого збору ОУН(б) (1941 р.). Державотворчим питанням у ній приділено небагато уваги. Ми знаходимо тут лише твердження, що організація держави буде базуватися на основах міцної влади, «однієї політичної організації провідного національного активу» (мабуть ОУН), ОУН виступає за планову організацію цілого господарського й суспільного життя на таких основах: а)

рівність усіх українців у правах і обов'язках супроти нації та держави; б) поділ на рівні заняття й фахи та відповідно до нього виробничі професійні організації, побудовані на засаді продукційного солідаризму й рівноправності всіх працюючих.

На початку 1940 р., після утворення Революційного Проводу ОУН, з ініціативи С. Бандери було сформовано Комісію державного планування. Її основним завданням була розробка документів, які б докладно регламентували організацію всіх механізмів влади та самоврядування. Результати роботи Комісії відображені в інструкції «Діяльність і боротьба ОУН під час війни» (1941 р.). Так, згідно з інструкцією, формування органів державної влади мало розпочатися одночасно зі збройною боротьбою за звільнення території України від московської окупації. ОУН(б) повинна була проголосити відновлення української держави та встановити владу на всіх рівнях. Планувалося, що спочатку територіальні одиниці будуть максимально самостійними у вирішенні всіх суспільно-економічних питань і не матимуть тісних зв'язків між собою та з вищими структурами. Місцеве самоврядування виключалося. Керівник тої чи іншої одиниці мав зосереджувати всю владу в своїх руках: політичну, військову, адміністративну і навіть судову.

Документ також регламентував розподіл повноважень між адміністративно-

територіальними одиницями. Відповідно до характеру завдань та їхньої складності мав будуватись управлінський апарат. Водночас усі керівні пости, незалежно від рівня, мали обіймати члени ОУН або її симпатички – розвиток держави повинен був йти винятково в руслі програми організації. Більше того, її члени мали стежити за всіма сферами життя і про помічені відхилення від програми ОУН доповідати керівникам. Як бачимо, зміст документа підтверджує початкове прагнення організації утримувати монопольні позиції в державі і цілком залишається в колі довоєнних уявлень про тотальний націоналізм у всіх сферах життя.

Спроба втілити інструкції щодо формування місцевих органів влади відбулася після проголошення Акта відновлення Української Держави 30 червня 1941 р. Оунівці зіткнулися з непередбачуваними труднощами, серед яких була нестача кадрів для адміністративної роботи. Про довоєнну схильність до тоталітарних методів побудови держави свідчить також блок інструкцій із пропагандистськими вказівками, який призначався лише для внутрішнього користування. З них випливає, що з моменту проголошення державності обласні референти пропаганди повинні були виконати низку завдань: узяти під контроль видавничу сферу; закрити всі книгарні і бібліотеки; провести конфіскацію та знищення «шкідливих» книжок, причому не лише з державних, а й з приватних бібліотек; чітко визначати зміст і напрями роботи театрів, кінотеатрів, закладів освіти та виховання;

взяти під свій контроль розважальні заклади та усе, що пов'язано з гумором, сатирою тощо. З метою масового пропагування ідей українського націоналізму в кожному адміністративному центрі планувалося створити осередок пропаганди, забезпечений усім необхідним для роботи (прийнятною вважалася навіть конфіскація автомобілів на користь таких центрів). У разі потреби дозволялося пропагувати гасла «За справедливість для українців», «Один нарід – один провід –

одна влада», «За повну владу українців в Україні» тощо. Впродовж Другої світової війни керівниками Проводу ОУН(б) на чолі зі С. Бандерою було кардинально переглянуто напрями та зміст розбудови майбутньої держави. Про це яскраво свідчать нові інструкції, розроблені після III Надзвичайного великого збору ОУН(б) (1943 р.). Ідея «вольового націоналізму» була принесена в жертву заради головної мети – консолідації населення України та здобуття незалежності. Насамперед, слід зазначити, що нова програма, ухвалена на III НВЗ ОУН(б), вже не містила положень про становий поділ суспільства. Принциповим нововведенням була теза, що «ідеалом нової суспільності є вільна людина». Тобто людину проголосили найвищою категорією. Майбутній політичний режим, за який боролася ОУН(б), названо вже не «націократією», а спочатку «новим ладом» і згодом, в «Уточненнях і доповненнях до програмових постанов...» (1950 р.), – «демократичним ладом». Цей же документ декларував «свободу політичних і громадських організацій», що рішуче заперечувалося ще два роки перед тим.

Ще один надзвичайно важливий документ, який відображає позиції Проводу ОУН та С. Бандери, зокрема, щодо найважливіших аспектів стратегії і тактики боротьби – «Резолюція членів ОУН» (1949 р.), – чітко задекларував, що організація не вважає себе привілейованим чинником, який має виняткове право репрезентувати волю населення, а тому не прагне до монопольного становища в Україні. Таким чи-

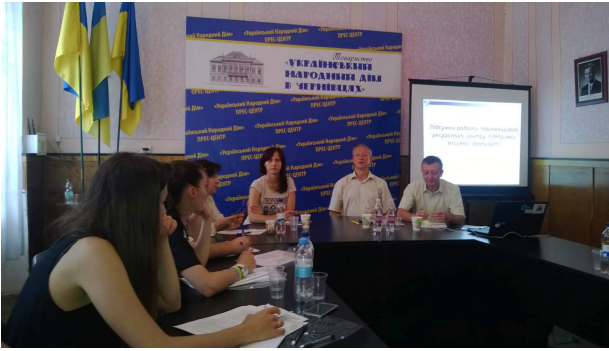
ном було відкинуто претензії на особливу роль ОУН(б) у державі. Зміни, внесені новою програмою та повоєнними документами, які її доповнювали, мали кардинальний характер. Український націоналізм «крайового зразка» набирав рис демократичності. Так, у «Роз'ясненні Проводу ОУН на Українських Землях» (1950 р.) стверджувалося, що «безкласове суспільство» (основа майбутнього політичного режиму) – це суспільство «без визискувачів і визискуваних, суспільство вільних неексплуатованих селян, робітників». Відповідно, «безкласове суспільство» повинно ґрунтуватися на «суспільній і трудовій, власності на засоби виробництва», з одного боку, та «політичній демократії», з другого, що мало б запобігти зародженню «експлуаторських класів» капіталістичного чи більшовицького типів». З цього випливає, що ОУН(б) в Україні пов'язувала демократію як принцип організації влади та співіснування усіх елементів суспільства лише з громадсько-політичною сферою. Тим часом у сфері економіки заперечувалися недоторканність приватної власності та необмежена вільна конкуренція як причини зародження класового поділу на майновій основі.

Отже, державотворчі проекти Проводу ОУН(б) на чолі зі С. Бандерою пройшли суттєву еволюцію. Організований націоналізм в Україні перейшов на позиції толерантності та гарантування широких прав людини у її взаєминах з державою.

Ігор Недокус

Основні праці: Бандера С. Перспективи Української революції. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrlit.vn.ua/lib/bandera/1.html>

Джерела: Гордасевич Г. Степан Бандера: людина і міф. – Львів : Піраміда, 2001. – 267 с. Енциклопедія державного управління. Т. 3 : Історія державного управління / наук.-ред. колегія : А. М. Михненко (співголова), М. М. Білинська (співголова) та ін. – 2011. – 788 с. Перепічка Є.. Феномен Степана Бандери. – Видання 2-е, доповнене. – Львів : Сполом, 2008. – 736 с. Степан Бандера у документах радянських органів державної безпеки (1939–1959) / За загальною редакцією професора Володимира Сергійчука. – К. : ПП Сергійчук М. І., 2009. – Т. 1-2. – 680 с. Трофимович В. Державотворчі ідеї Проводу ОУН в Україні (1940–1950) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/64986>

АНДРІЙ КРУПНИК,
керівник Аналітичного центру –
заступник голови Всеукраїнської
асоціації сприяння самоорганізації
населення, доцент ОРІДУ НАДУ при
Президентові України

ЯК ЗБУДУВАТИ ЕФЕКТИВНУ СИСТЕМУ ОСНІВ. ДОСВІД ОДЕСИ

Як налагодити дієву систему органів самоорганізації населення і що потрібно зробити у цьому контексті Чернівецьким громадам, розповів учасникам конференції «Самі собі творимо владу. Ефективне управління об'єднаними територіальними громадами через самоорганізацію населення» Андрій Крупник – керівник Аналітичного центру – заступник голови Всеукраїнської асоціації сприяння самоорганізації населення, доцент ОРІДУ НАДУ при Президентові України. Захід відбувся 11 липня у приміщенні Українського Народного Дому.

Оскільки метою децентралізації є повернення частини влади до її першоджерела, тобто до народу, то, за словами Андрія Крупника, важливо не тільки створити хороші документи, а запровадити і головне – використовувати процедури демократії участі. Це дасть змогу кожному громадянину – окремо або через об'єднання громадян: органи самоорганізації населення, громадські організації тощо – разом вирішувати якісь місцеві питання. У ситуації, коли місцева влада розуміє, що участь громадськості – це не перешкода на шляху до того, щоб зробити щось гарне для людей, а додатковий ресурс, відбувається синергія – коли ефект від спільної діяльності суб'єктів перевищує арифметичну суму можливостей кожного окремо, – додав він.

Об'єднання громад, виборів голови та депутатів – це тільки початок. Громаду

потрібно розвивати. На сьогодні Асоціація сприяння самоорганізації населення синтезувала досвід різних регіонів і має багато напрацювань, що стануть у пригоді об'єднаним громадам, тому Андрій Крупник порекомендував учасникам сайт «Самоорганізація в громаді» (<http://samoorg.com.ua>), який містить корисну інформацію щодо проведення зборів, оформлення документації, участі у вирішенні місцевих питань тощо. Створення в усіх населених пунктах ОТГ органів самоорганізації населення – сільських, селищних комітетів, експерт назвав одним із концептуальних завдань. З одного боку, вони будуть допомагати старості, взявши на себе частину повноважень у вирішенні місцевих проблем, з іншого – будуть інструментом громадського контролю. Водночас, наголосив він, це все має відбуватися у законний спосіб, тому насамперед потрібно подбати про належне нормативне забезпечення.

У цьому контексті, зауважив Андрій Крупник, удосконалення вимагає Статут громади Чернівців у частині, де йдеться про створення ОСНів, відсутнє також Положення про процедуру створення і організації роботи органів самоорганізації населення. У листопаді 2015 року виконавчий комітет міської ради ухвалив цілий пакет нормативних документів, які мають регулювати ці питання, однак це є порушенням, оскільки затверджувати їх мав не виконком, а міська рада.

В Одесі вже 12 років діє Програма розвитку органів самоорганізації населення. На 5 років міською радою з бюджету на неї виділено 22 млн. грн. Програмою передбачено оплату праці керівників та секретарів мікрорайонного рівня (прибудинкові, вуличні і квартальні ОСНи працюють на громадських засадах), утримання та ремонт приміщень, де працюють органи самоорганізації населення, оплату комунальних послуг, придбання необхідного інвентарю та техніки. Створене перше в Україні спеціалізоване управління з питань взаємодії з органами самоорганізації населення. На сьогодні в Одесі діє майже 40 мікрорайонних ОСНи, кожен з них охоплює близько 30 тис осіб., і управління ними – це професійна робота. Однак навіть на рівні будинку все має робитися злагоджено і системно. ОСН, зазначив Андрій Крупник – це не орган влади, але це частина системи місцевого самоврядування, і щоб боротися або співпрацювати із системою, належно «вбудуватися» в структуру управління містом чи іншим населеним пунктом, потрібно діяти професійно.

Для систематизації роботи ОСНів, Асоціація рекомендує, щоб у голови були секретар і три заступники. Один заступник має займатися соціально-побутовими питаннями: утримання будинків, комунікації, ремонти, економіка тощо. Другий – гуманітарною сферою: взаємодія із закладами медицини, освіти, соціальна допомога, дозвілля. Секретар – це базовий компонент, він організовує все діловодство і має взаємодіяти з ОСНами нижчого рівня.

Будинкові, квартальні і вуличні органи самоорганізації населення, пояснив експерт, на сьогодні існують незалежно: в цій системі немає підпорядкування, немає вертикалі. Щоб налагодити співпрацю в такому середовищі, було прийнято рішення укладати між ОСНами мікрорайону угоди про розподіл обов'язків. Так, будинкові комітети працюють над питаннями будинку, вуличні займаються питаннями комунікацій, зовнішніх територій, гаражів тощо, а мікрорайонні вирішують питання транспорту, об'єктів соціальної інфраструктури цього мікрорайону.

Загалом система самоорганізації, за словами експерта, має будуватися на трьох «китах». По-

перше, це Положення про організацію ОСНів, де мають бути чітко виписані всі спірні питання: термін дії органу самоорганізації, процедури проведення загальних зборів, обрання членів ОСНів тощо. По-друге, Програма сприяння розвитку самоорганізації населення, яка має бути частиною регіональної програми сприяння розвитку громадянського суспільства. По-третє, створення Асоціації самоорганізації населення, яка стане суб'єктом правовідносин з міською радою.

Створення органів самоорганізації населення – це вимога часу, тому що тільки самі мешканці сьогодні можуть реально вирішувати свої проблеми – цього за них ніхто не зробить. Водночас, зауважив Андрій Крупник, в процесі створення ОСНів має місце протистояння з боку влади, тому що вони можуть стати конкурентами для місцевих депутатів і заважати їм та іншим представникам влади вирішувати свої «питання» на території міста.

Все населення, підкреслив Андрій Крупник, умовно можна розділити на чотири категорії: до 5% – це активісти, які дбають про долю громади і беруть в цьому безпосередню участь, 25% – це ті, хто спостерігають, співчують, але сам не проявляють ініціативи, хоча за певних умов можуть підтримати активістів, 60% – це ті, кого не цікавить нічого крім власних проблем, вони підуть на вибори, але якщо їм дадуть «кілограм гречки», бо впевнені, що від них нічого не залежить. Ще 10% – це ті, хто завжди проти. І завдання активних громадян – залучити до себе тих 25%, «махнути рукою» на 60%, нейтралізувати 10% і зробити суспільно значиму справу. А для того, щоб це можна було зробити, має бути розуміння з боку влади, однак сьогодні знайти спільну мову з нею не завжди вдається. Незважаючи на те, що у владних органах є доволі багато людей, які працюють справді щиро, вони не завжди мають можливості для виконання таких завдань. Має місце також і нестача знань – як з боку громадян, так і з боку чиновників, тому вони бояться щось починати, не знаючи, яким буде кінцевий результат.

І свою мету Всеукраїнська асоціація сприяння самоорганізації населення вбачає якраз у тому, щоб налагодити цей діалог.

ІВАН КОСТЯК,

*керівник проектного офісу
«Інтегрований розвиток міст
в Україні».*

Є БАГАТО КОНСТРУКТИВНИХ ПРОПОЗИЦІЙ ДЛЯ РОЗВИТКУ МІСТА

«БВ»: Розкажіть, будь ласка, більш детально про проект і його завдання

І.К.: Проект «Інтегрований розвиток міст в Україні» реалізовується в рамках підтримки урядів Німеччини та Швейцарії та виконується німецьким товариством міжнародного співробітництва (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ)). Його основною метою є створення інтегрованих концепцій розвитку міст в Україні. Участь у проекті беруть чотири пілотних міста: Чернівці, Житомир, Вінниця та Полтава, і вони уже рік працюють над реалізацією проекту. Першим етапом була розробка SWOT-аналізу, тобто деталізованого аналізу актуального стану міста. Ми питали себе, де знаходимося зараз, до роботи було залучено понад дев'ять експертів з різних галузей. Таким чином ми зібрали основну вагому інформацію і видали брошуру «Чернівці сьогодні», де представили найважливішу аналітику. Паралельно ми вже більш деталізовано працювали над перенесенням цієї інформації на карти, описуючи, що і де в нас є: де найбільші підприємства, де паркові зони, де забруднені зони тощо, тобто які перспективи ми маємо.

«БВ»: Якими будуть наступні кроки?

І.К.: Зараз ми знаходимося на стадії реалізації проекту і вже ставимо запитання «куди хочемо йти?». Відповідно, уже

розробляємо цілі, завдання і конкретні проекти для міста. Тобто на сьогодні займаємося формуванням концепції, і протягом вересня-листопада вже буде напрацьовуватись її попередній проект. Концепція пишеться мешканцями міста за допомогою інформування, над нею працюють робочі групи, сформовані з представників громадських організацій, працівників міської ради та представників депутатського корпусу. У нас є також залучені іноземні експерти – містопланувальники з Німеччини, які супроводжують цей процес. Сподіваємося, що на кінець листопада у нас вже буде попередній проект концепції, який ми представимо громаді міста на сесії міської ради. А вже після цього, врахувавши всі доповнення і коментарі, сформуємо її повністю.

Відповідно до концепції буде надаватися перевага проектам, які є важливі для міста, і які будуть реалізовуватись в першу чергу.

Важливою також є розробка інструментів моніторингу впровадження цієї концепції, щоб вона не стала черговою стратегією розвитку, яка припадає пилюкою на полиці. Для прикладу, це може бути призначення при міській раді особи, відповідальної за її супровід.

«БВ»: Що таке «Майстерня міста»?

І.К.: Власне, «Майстерня міста» – це культурно-урбаністичний фестиваль, який

вперше відбувся у 2012 році у Львові в рамках проекту «Муніципальний розвиток та оновлення історичної частини міста Львів». Його започаткували з метою створення інформаційної та дискусійної платформи, щоб залучити активних громадян, громадські організації, інші зацікавлені сторони і налагодити діалог між мешканцями та правлінням міста. У Чернівцях «Майстерня міста» відбувається вже вдруге, цього року він тривав три дні, протягом яких відбулося двадцять різних заходів. Можна сказати, що він, як і минулого року, був дуже вдалий, щодня до нас долучалося багато людей – не тільки запрошені, але й ті, хто просто гуляв містом.

Довідково: До участі у «Майстерні міста» були запрошені громадські організації та ініціативи, виконавчі органи міської ради, митці, ремісники, студенти, волонтери, мешканці, які зацікавлені у розвитку та оновленні міста, а також прагнуть спільно вирішувати проблеми громади. Серед основних тем проектів – залучення мешканців до розвитку міста; залучення людей з особливими потребами до міського життя, громадський простір та його ефективне використання; збереження та використання історико-культурної спадщини, озеленення, екологія та енергоощадність; місто для дітей; велорух, транспорт, пішохідна інфраструктура; робота із соціально вразливими групами населення.

Програма цього року фестивалю, який тривав чотири дні, була досить на-

«БВ»: Чи активними виявилися громадські організації і мешканці міста у проведенні заходів?

І.К.: Дуже активними. Було дуже багато охочих взяти участь у «Майстернях», тому ми були змушені формувати програму так, щоб паралельно відбувалося два-три заходи. Було багато заявок, різноманітних ідей і пропозицій, при чому, дуже конструктивних пропозицій, що стосуються власне розвитку міста. Я думаю, що ми зможемо запозичити їх для написання концепції.

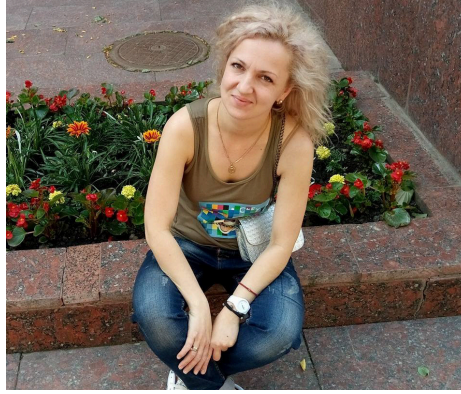
Розмову вела Лілія Халавка

сиченою. Чернівчанам презентували проект «Інтегрований розвиток міст в Україні», було проведено симуляційну гру «Мое місто, моя справа», круглий стіл «Реставрація вікон і дверей в історичній частині Чернівців», відбулися заняття Міжнародної інтердисциплінарної школи з урбаністики CANactions та презентовано випускний проект «Інтегрований розвиток мікрорайону Гравітон». Мешканцям міста запропонували також чимало тем для обговорень. Мова йшла, зокрема, про стандартизовану зовнішню рекламу в міському середовищі, стратегію пішохідного центру та облаштування веломаршруту «студентський», бюджет ініціатив чернівчан як ефективний інструмент розвитку міста та туристичну інформацію у міському просторі. Окрім того, всі охочі мали можливість взяти участь у велопоїздках, дослідити мобільність за допомогою додатка modalyzer, переглянути фільм у вуличному кінотеатрі, дізнатись про принципи «добросусідства» та обговорити ідеї культурної інтеграції річки Прут у середмістя Чернівців.

Значна частина програми була орієнтована на маленьких чернівчан: лекція про правила дорожнього руху, акція «Прочитай дитині казку», майстер-клас з 3D-друку та моделювання, виставка роботів Центру робототехніки «BOTEON»

**Василь
Фоменко,**
громадський активіст

**Ірина
Яременко,**
*мешканка будинку
на вулиці
Південно-Кільцевій 1.*

**Богдан
Курніцький,**
*архітектор,
дизайнер*

ХТО ТАКІ «СУСІДИ»?

«БВ»: Скажіть, будь ласка, як виникла ідея створити сучасний громадський простір на місці звичайного двору?

Богдан Курніцький: Почалося все з того, що у нас була занедбана ділянка. Такою вона була не завжди. Можливо, це сталося через те, що тривалий час тут не було дітей – ці періоди, є, мабуть, у кожному районі, коли одні вже виросли, інші ще не народилися – тому її не було кому використовувати. Спочатку я запропонував Василеві просто навести лад, і вже в процесі, коли ми розпочали роботу, виникла ідея, чому б тут не зробити якийсь майданчик для дітей, адже саме вони в першу чергу це все використовують. З часом прийшла думка, що це має бути не просто дитячий майданчик, а місце відпочинку для усіх вікових категорій. Моє завдання як архітектора було спланувати простір, дати йому певне логічне призначення для використання. У Василя, окрім того, було бажання згуртувати мешканців. Власне, ця ідея нас об'єднала і ми почали її далі розвивати і втілювати.

Хотілося б зробити акцент саме на зонуванні, тому що і в місті, і в країні у нас із цим велика проблема. Територій, яких ніхто не використовує, або використовують не за призначенням, дуже багато, водночас, ми

маємо величезну кількість людей, які не мають де відпочивати. Якщо територія ніким не обслуговується, якщо вона брудна, то, на мій погляд, люди мають повне право брати її у своє підпорядкування і вимагати в міській раді, щоб її виділили для громадського простору. Адже якщо міська рада не несла за це відповідальність раніше, то вона не має на неї права. Такою є моя точка зору як мешканця міста.

Щоб реалізувати наш задум, ми написали чотири проекти. Перший з них ми подавали на «Бюджет участі», однак він не пройшов відбір саме через проблеми із землею. Власне, процес, який відбувався до цього року, можна назвати більше пошуком: ми з'ясовували, яке призначення землі, шукали тих, хто за неї відповідає, розглядали можливості збереження цієї ділянки саме для мешканців. Це питання, на жаль, досі не вирішилося, ми маємо тільки обіцянку міського голови, що на цьому місці не буде нічого крім, можливо, дитячого садочка, який, швидше за все, років через п'ять почнуть відновлювати. Тільки через це ми продовжили рухатись до втілення громадського простору, зводити спортивні і дитячі конструкції, а не просто прибирати.

Загалом територію ми поділили для всіх вікових категорій: для найменших дітей до 6 років, для дітей віком від 6 до 12, спортивна зона для підлітків від 12 до 16 років і ще одна спортивна зона для тих, кому 16 і більше. Так само є скверик з лавочками, де бабусі-дідуся можуть спокійно сидіти і відпочивати. Є зона з дерев'яних колод, що використовуються як лавки. З них батькам зручно спостерігати за дітьми. Також є зона для проведення зустрічей з громадою. Щодо дизайну нашого майданчика, то, в першу чергу, ми хотіли, щоб він по максимуму був екологічно чистий, в другу чергу, відштовхувалися від того, який у нас бюджет, і по-третє – від іноземного досвіду. Такі конструкції вже давно використовуються в різних країнах, вони екологічно чисті і в той же час дають можливість розвиватися дітям в загальному просторі.

«БВ»: Як зреагували мешканці?

Ірина Яременко: Разом ми намагалися створити спільний простір і продовжуємо робити це далі. Скверик біля нашого будинку був дійсно дуже занедбаний: зарослий деревами, кущами, там збиралися люди, за поведінкою яких нам було неприємно спостерігати, і ми вирішили щось з цим робити. Ми згуртували сусідів, для цього ходили буквально по всіх квартирах, дзвонили в двері, запрошували на «суботник», писали оголошення. І з кожним таким «суботником» працювати виходило все більше людей. Знайшли обладнання, щоб спиляти лишні дерева, кущі. Поступово ми там все розчистили, в результаті вийшов дуже гарний чистенький скверик, куди було приємно вийти і посидіти. Потім нам стало

цього трохи замало, тому що у нас багато мешканців, які мають дітей, і ми вирішили щось придумати.

Наш активіст Василь почав звертатися у різні структури, де можна було отримати гранти на подібні речі. Йому це вдалося, і перший такий грант, отриманий минулого року, був на створення воркаут-майданчика.

На сьогодні у нас вже стоїть повноцінний майданчик: сучасний, зроблений з екоматеріалів, і зараз сюди приходять вже дуже багато дітей навіть з інших районів. Раніше ця наша територія була пуста, там майже нікого не було, а тепер тут весело, дитячий сміх, є можливість відпочити і поспілкуватися дорослим.

Окрім того, ми постійно робимо якісь заходи у дворі, наприклад, організуємо показ мультяшок: знаходимо проектор, запрошуємо дітей, робимо чаювання. Проводили День Святого Миколая, хеловін, запрошували аніматорів, які гралися з дітьми. Такими заходами хочемо згуртувати наших сусідів, наших дітей, зробити так, щоб всі дружили, спілкувалися. Дітей також активно залучаємо до прибирання, вони вже знають, що це потрібно робити, і з радістю допомагають.

Є звичайно, і подальші плани: ми хочемо зробити огорожу, збудувати якусь невеличку сцену, щоб проводити там наші заходи, ще додати лавок.

«БВ»: Як зробити мешканців більш активними?

І.Я.: Показувати результати. Показувати те, що зроблено, чого вдалося досягти, які плани на майбутнє. Наприклад, ми запрошували сусідів, робили презентацію того, що хочемо реалізувати далі. Кожного разу на наші заходи приходить все більше і більше людей.

«БВ»: Ще одне важливе завдання – зберегти те, що вже зроблено. Як справляєтеся з цим?

І.Я.: Проблема є, але вона, на мій погляд, несуттєва. Люди бачать, що ми старалися, робили це все, тому не дозволяють собі смітити чи щось руйнувати. Щоб запобігти цьому, проводимо бесіди з мешканцями. Є, звичайно, прикрі випадки, адже з двадцяти людей дев'ятнадцять зрозуміють, а одному все одно буде байдуже, він прийде і кине під ноги ту пляшку чи обгортку від чогось. Тому таку виховну роботу будемо проводити і надалі.

«БВ»: Василю, саме Ви налагоджували комунікацію між мешканцями і організували їх. Як Вам це вдалося і чи мали Ви вже до цього досвід громадської роботи?

Василь Фоменко: Я є членом всеукраїнської громадської молодіжної організації «Фундація регіональних ініціатив», яка займається різними молодіжними заходами.

Власне, коли ти після проведення таких заходів повертаєшся з центру міста, який живе активним культурно-громадським жит-

тям, додому, то бачиш зовсім іншу картину і дуже різко відчуваєш цей контраст.

І от коли одного разу під час чергового «суботника», який у нас відбувається раз у півроку, Богдан озвучив свою ідею про дитячий майданчик, його підтримало чимало людей.

Вони сказали, що це класно, і що вони готові допомагати. Ми вирішили, що почнемо цим займатися, створили ініціативну групу, до якої увійшло близько десяти найбільш активних мешканців. Це було восени, у жовтні. Навесні ми привели до ладу територію, адже на сесії міської ради вже розглядали нашу петицію. Ми хотіли показати, що готові доглядати за цим місцем.

Якраз тоді ми проводили один із наших перших заходів – робили показ фільму «Пропала грамота» до ювілею Івана Миколайчука. До нас також приходили з обласної бібліотеки імені Михайла Івасюка, розказували про його творчість.

Тобто згуртувала людей, по-перше, сама ідея, адже нашому будинку вже сорок два роки, і сам будинок, і двір досить застарілі, тому людям хочеться бачити якісь зміни. По-друге, – це діти. Багато наших мешканців мають дітей, це їхня найбільша цінність, і вони хочуть, щоб діти росли і розвивалися в належних умовах.

Ще одна річ, яка гуртувала – заходи. Після перегляду фільму ми ще організували зустрічі з психологом, робили вуличний університет, запрошували активних громадян. Цим також намагалися показати, як можна по-іншому використовувати простір перед будинком. Це працювало, тому що мешканці виходили, бачили, що це цікаво, пропонували свою допомогу.

Об'єднала і спільна робота під час будівництва воркаут-майданчика. Люди повірили у свої сили, побачили, що можуть щось зробити.

Взагалі одна з основних причин, чому я почав цим займатися – це показати людям, що є такі можливості. У кожного є активні свідомі сусіди, які також мріють змінити свій будинок або простір біля нього. Просто треба якось вийти і сказати свою думку. Достатньо двох, трьох чи п'яти чоловік, і вже можна щось робити.

І цим досвідом, звичайно, хочеться ділитися – це одна з основних наших ідей. Зокрема, ми зробили дослідження в рамках «Студій живої історії» – виставку із 17 картин про наш будинок (у ньому 17 під'їздів), про те, як люди відчувають свою відповідальність, про їхні цінності, історії добросусідства.

Є ще одна річ, про яку я хотів би сказати. Зведення майданчика – це тільки половина роботи, і насправді дуже великий виклик – його зберегти. Ми спостерігаємо за сусідами, за тим, хто сюди приходить і намагаємося робити так, щоб це все якомога довше «прожило». Якщо нам це вдасться, ми будемо працювати далі. Насправді потрібні досвід і вміння

комунікувати з громадою, і це велике питання для самого мене і для багатьох інших. Коли ця комунікація налагоджена, тоді набагато простіше.

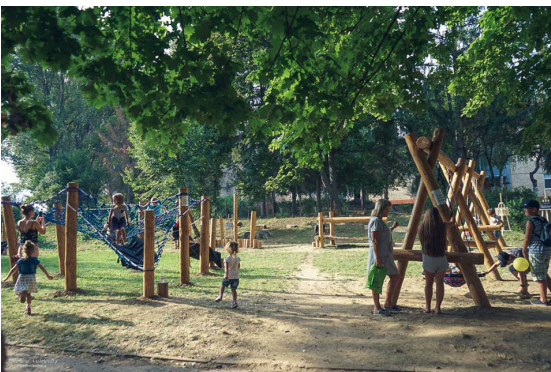
«БВ»: А як щодо комунікації з владою?

В.Ф.: Скажу, що вона точно не заважає. Взагалі «влада» – це дуже абстрактне поняття, тому що є дуже велика структура, система. Коли ти звертаєшся до одних, вони тобі хочуть допомогти, звертаєшся до інших – вони не те що не хочуть, а, швидше, «не чують» тебе або неправильно розуміють, і тому виходять такі дилеми з комунікацією. Одна з проблем, яку я бачу, і з якою я зіштовхнувся – відсутність такого місця, такої інституції, куди можна прийти і проконсультуватися, сказати: «Ми хочемо зробити класну річ, скажіть, куди нам звернутися, допоможіть». Тому важливо звернути на це увагу.

І, насамкінець, влада – це не той державний апарат з цілою системою чиновників, на який інколи неможливо знайти впливу, а люди, точніше – громада, інтереси якої повинні враховуватися і втілюватися у життя.

Розмову вела Лілія Халавка

Фото надані В.Фоменком

ІНФОРМАЦІЯ

ПРО ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА ПОСАДОВИХ ОСІБ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ПРОТЯГОМ ІІІ КВАРТАЛУ 2016 РОКУ

Відповідно до погодженого Нацдержслужбою України, Чернівецькою облдержадміністрацією та Чернівецькою обласною радою Плану-графіку підвищення кваліфікації на 2017 рік в Центрі впродовж ІІІ кварталу 2017 року за всіма видами навчання пройшли підвищення кваліфікації 503 особи. З них 201 державний службовець місцевих державних адміністрацій, 298 посадових осіб органів місцевого самоврядування та 4 державних службовця територіальних управлінь центральних органів влади.

Підвищення кваліфікації за професійними програмами спрямовується на вдосконалення правової, фінансово-економічної, соціально-гуманітарної, управлінської та іншої підготовки державних службовців, посадових осіб, депутатів, працівників підприємств, установ та організацій. За даний період за Професійними програмами підвищили кваліфікацію 12 державних службовців облдержадміністрації і райдержадміністрацій та 10 посадових осіб органів місцевого самоврядування.

За програмою постійно діючого семінару «Взаємодія органів влади з інститутами громадянського суспільства» провчилося 5 державних службовців та 1 посадова особа органів місцевого самоврядування.

За програмами короткотермінових семінарів провчилося 475 осіб, з них 184 державних службовця, 287 посадових осіб органів місцевого самоврядування та 4 державних службовця територіальних управлінь центральних органів влади.

Короткотерміновий семінар «Актуальні питання діяльності посадовців органів влади» було організовано для 14 державних службовців апарату Чернівецької облдержадміністрації.

Для посадових осіб органів місцевого самоврядування було організовано короткотерміновий семінар «Децентралізація фінансової системи, зміцнення матеріальної та фінансової основи місцевого самоврядування». В даному семінарі взяло участь 385 осіб.

З метою забезпечення доступності, оперативності та врахування місцевих особливостей розвитку самоврядування було проведено навчання за програмою виїзного короткотермінового виїзного семінару «Державна служба в Україні та удосконалення управлінської діяльності» на базі 2 райдержадміністрацій області. В даних семінарах взяло участь 66 державних службовців райдержадміністрацій, 6 посадових осіб органів місцевого самоврядування.

